

”JOKAISELLA IKÄPOLVELLA ON JOTAIN ANNETTAVAA TOISILLEEN”

Sukupolvi- ja työalarajat ylittävää toimintaa Parikkalan seurakunnassa

Mervi Kekäle ja Jaana Vaitinen
Opinnäytetyö, syksy 2016
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Diakonisen sosiaalityön suuntau-
tumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) + diakoni

TIIVISTELMÄ

Kekäle, Mervi & Vaittinen, Jaana. "JOKAISELLA IKÄPOLVELLA ON JOTAIN ANNETTAVAA TOISILLEEN" – Sukupolvi- ja työalarajat ylittävää toimintaa Parikkalan seurakunnassa. Pieksämäki, syyskuu 2016. 64 sivua, 10 liitettä. Diakoniammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Sosionomi (AMK) + diakoni.

Kehittämispainotteisen opinnäytetyön tarkoituksena oli rohkaista Parikkalan seurakunnan Uukuniemen alueella asuvia eri-ikäisiä seurakuntalaisia toimimaan yhdessä. Lisäksi pyrkimyksenä oli vahvistaa työalarajat ylittävää työtettä Parikkalan seurakunnassa. Tarkoituksena oli myös luoda toimintamalli sukupolvi- ja työalarajat ylittävän tapahtuman järjestämiseksi pienissä seurakunnissa.

Yhteistyössä Parikkalan seurakunnan ja Uukuniemen alueella toimivien järjestöjen kanssa järjestettiin Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuman keväällä 2016. Opinnäytetyössä kuvattiin Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuman suunnittelu-, toteutus- ja arviointiprosessia. Työn keskiössä olivat toiminnan kehittäminen muuttuvassa toimintaympäristössä sekä eri työalojen ja eri-ikäisten ihmisten välisen yhteistoiminnan ja seurakuntalaisten osallisuuden vahvistaminen. Opinnäytetyön teoriaosuudessa esiteltiin osallisuuteen, sukupolvi- ja työalarajat ylittävään yhteistyöhön, seurakunnan rooliin maaseudulla ja sosiokulttuuriseen innostamiseen liittyviä näkökulmia.

Tapahtumassa kirjallisesti kerätyn osallistujapalautteen mukaan ihmiset haluavat osallistua toimintaan, jossa on mukana eri-ikäisiä. Saadun palautteen perusteella sekä osallistujat että tapahtumassa vastuutehtävissä olleet vapaaehtoiset ja seurakunnan työntekijät pitivät tapahtumaa onnistuneena ja toivoivat samankaltaisia tapahtumia järjestettävän myös tulevaisuudessa.

Opinnäytetyö antaa yhden esimerkin työala- ja sukupolvirajat ylittävästä toimintatavasta, joka on helposti muokattavissa kunkin seurakunnan toimintaympäristöön. Tapahtuman ja toimintapisteiden sisältöä ja määrää voi muokata tarpeen ja tilanteen mukaan. Opinnäytetyöstä löytyy myös valmiita ideoita ja toteutustapoja sukupolvi- ja työalarajat ylittävän tapahtuman suunnittelun, toteutuksen, tiedottamisen ja arvioinnin tueksi.

Avainsanat: osallisuus, työalarajat ylittävä yhteistyö seurakunnassa, sukupolvien välinen yhteistoiminta, sosiokulttuurinen innostaminen, tapahtuma

ABSTRACT

Kekäle, Mervi & Vaittinen, Jaana. "EVERY GENERATION HAS SOMETHING TO SHARE WITH ONE ANOTHER" – Collaboration between generations and different departments in the parish of Parikkala.

64 p., 10 appendices. Language: Finnish. Pieksämäki, Autumn 2016.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Diaconal Social Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The main aim of this development-oriented thesis has been to encourage people of different age groups who live in Parikkala's Uukuniemi area to be and work together. Furthermore, the purpose was also to strengthen collaboration between different departments in the parish of Parikkala. One goal was to create an operational model, for small parishes as how to arrange an event that crosses generations and different departments.

In co-operation with the Evangelical-Lutheran parish of Parikkala and associations that operated in Uukuniemi area, an event called "Together in Uukuniemi" was arranged in spring 2016. In this thesis we described the planning, organization and evaluation process of the Together in Uukuniemi event. The score of our work was to develop an activity for a changing operational environment. At the same time, it would build stronger bridges between departments of the local parish and different generations, and bring parishioners together. In theory part of this thesis we introduced some aspects of involvement, cross-generational work, collaboration between different departments in the parish, and socio-cultural motivation.

Based on the written feedback of the participants in the Together in Uukuniemi event, people want to participate in events and activities for people of all ages. Participants, volunteers of the event and the parish workers were all pleased and considered the event as successful. They hoped that similar events would be arranged also in the future.

This thesis gives one example for collaboration between generations and departments of the parish. This kind of an event is easy to modify by changing the number of activities or contents of the event to correspond to local needs and circumstances. In this thesis you can find ideas and examples, as how to plan, arrange, announce and assess an event for people of all ages and with different departments of the parish.

Keywords: involvement, collaboration between different departments of parish, cross-generational activities, socio-cultural motivation, event

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 TYÖN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT.....	8
2.1. Osallisuus.....	8
2.2. Työalarajat ylittävä yhteistyö seurakunnassa	9
2.3. Sukupolvien välinen yhteistoiminta	11
2.4. Seurakunnan rooli maaseudulla.....	12
2.5. Sosiokulttuurinen innostaminen	13
3 AIKAISEMPIA PROJEKTEJA JA TUTKIMUKSIA	17
3.1. Elämänkulku ja ikäpolvet	17
3.2. Kokemuksia sukupolvien välisestä leirityöstä	18
4 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHTA JA YHTEISTYÖTAHOT	20
5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET	22
6 YHDESSÄ UUKUNIEMELLÄ -TAPAHTUMA.....	24
6.1. Tapahtuman suunnitteluvaihe.....	24
6.2. Tapahtumasta tiedottaminen.....	26
6.3. Tapahtuman käytännön toteutus	27
6.3.1. Tapahtuman aikataulu ja rakenne.....	27
6.3.2. Toimintapisteet ja toteutustavat	28
6.3.3. Työntekijöiden roolit ja tehtävänjako	33

7 YHDESSÄ UUKUNIEMELLÄ -TAPAHTUMAPÄIVÄN ARVIOINTIA	35
7.1. Arvioinnin toteutus	35
7.2. Osallistujilta kerätty palaute, ideat ja toiveet jatkosta	35
7.3. Arviointia järjestöjen näkökulmasta	37
7.4. Arviointia ja havaintoja seurakunnan työntekijöiden näkökulmasta.....	38
7.5. Arvioinnin pohjalta seurakunnassa tehdyt johtopäätökset	39
7.6. Tapahtumaprosessin arviointia opinnäytetyön tekijöiden näkökulmasta	40
8 POHDINTA	41
8.1. Miten onnistuimme?	41
8.2. Miten eettisyys toteutui opinnäytetyöprosessissamme?	42
8.3. Miten tästä eteenpäin Parikkalassa?	43
8.4. Mitä tästä jäi jaettavaksi?.....	44
8.5. Mitä opimme tästä?.....	45
LÄHTEET	48
LIITE 1: Kutsu suunnittelupalaveriin	52
LIITE 2: Suunnittelupalaverin asialista	53
LIITE 3: Yhdessä tuotetut ideat tapahtuman sisällöksi.....	54
LIITE 4: Tapahtumamainos	55
LIITE 5: Parikkalan-Rautjärven Sanomien juttu tapahtumasta 29.2.2016	56
LIITE 6: Parikkalan-Rautjärven Sanomien juttu aikuisopiskelusta 10.3.2016.....	57
LIITE 7: Uukuniemi-tietokilpailu	58
LIITE 8: Turvallisuusasiakirjan malli	60
LIITE 9: Palautekyselylomake aikuisille	62
LIITE 10: Palautekyselylomake lapsille	64

1 JOHDANTO

Suomessa on tapahtunut viimeisten vuosien aikana paljon seurakuntarakenteen muutoksia. Pienten seurakuntien liittyessä suurempiin kokonaisuuksiin tarvitaan uudenlaista toimintakulttuuria ja resurssien käyttöä. Näin myös kauempana keskustasta asuville seurakuntalaisille voidaan taata mahdollisuuksia osallistumiseen ja osallisuuteen.

Opinnäytetyömme aihevalintaan vaikuttivat omat taustamme ja kokemuksemme seurakuntatyöstä maaseutuseurakunnissa, joissa on tapahtunut seurakuntaliitoksia. Naapuri-seurakuntien työntekijöinä tuntui luontevalta ryhtyä tekemään yhteistä opinnäytetyötä. Olemme työskennelleet useita vuosia seurakunnan viroissa, joihin on yhdistelty eri työaloja. Olemme molemmat tehneet työtä eri-ikäisten seurakuntalaisten kanssa. Kokemuksemme eri-ikäisten kanssa toimimisesta rohkaisivat meitä kehittämään yhteistoimintaa yli työala- ja sukupolvirajojen.

Seurakunnissa on perinteisesti työskennelty ikäkausijatteluun perustuvan työalajaottelun mukaisesti. Kullakin työalalla on omat työntekijänsä, ja kukin työala järjestää omat kerhonsa ja tapahtumansa. Tämä toimintatapa ei ole mielestämme mahdollistanut parhaalla mahdollisella tavalla yhteisöllisyyttä ja kanssakäymistä eri-ikäisten ihmisten kesken.

Lähtökohtana kehittämispainotteiselle opinnäytetyöllemme olivat osallisuus sekä eri-ikäisten seurakuntalaisten yhteisen, työalarajat ylittävän toiminnan kehittäminen.

Opinnäytetyömme tavoitteena oli lisätä eri-ikäisten seurakuntalaisten yhteistä toimintaa ja osallisuutta sekä seurakunnan eri työalojen yhteistoimintaa Parikkalan seurakunnassa. Tavoitteena oli myös luoda toimintamalli sukupolvi- ja työalarajat ylittävän tapahtuman järjestämiseen pienissä maaseutuseurakunnissa. Järjestimme kaikenikäisille suunnatun Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuman keväällä 2016. Tapahtuma suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä alueella toimivien järjestöjen ja seurakunnan eri työalojen työntekijöiden kanssa.

Opinnäytetyöllämme pyrimme antamaan yhden esimerkin sukupolvi- ja työalarajat ylittävstä toimintatavasta. Opinnäytetyömme ajankohtaisuutta kuvaa se, että olemme saa-

neet opinnäytetyöprosessin aikana yhteydenottoja seurakunnista ja useat seurakuntien työntekijät ovat osoittaneet kiinnostustaan työtämme kohtaan. Uskomme, että kehittämämme toimintamalli on soveltaen siirrettävissä myös muihin seurakuntiin.

Opinnäytetyön teoriaosassa esittelemme osallisuuteen, sukupolvi- ja työalarajat ylittävään toimintaan, seurakunnan rooliin maaseudulla ja sosiokulttuuriseen innostamiseen liittyviä näkökulmia. Opinnäytetyössä kuvaamme sukupolvi- ja työalarajat ylittävän Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuman suunnittelu-, toteutus- ja arviointiprosessia. Prosessin kuvauksesta muodostuu toimintamalli, joka on soveltaen siirrettävissä eri toimintaympäristöihin. Raportin lopussa tarkastelemme, miten olemme saavuttaneet opinnäytetyölle asettamamme tavoitteet. Pohdimme myös sukupolvi- ja työalarajat ylittävän toiminnan tulevaisuutta ja mahdollisuuksia Parikkalan seurakunnassa sekä omaa oppimistamme ja ammatillista kasvuamme.

2 TYÖN TEOREETTISET LÄHTÖKOHDAT

Tässä luvussa kuvaamme opinnäytetyömme teoreettisia lähtökohtia. Tarkastelemme opinnäytetyömme keskeisiä käsitteitä: osallisuutta, seurakunnan työaloja ja niiden välistä yhteistyötä, sukupolvien välistä yhteistoimintaa, seurakunnan roolia maaseudulla ja sosiokulttuurista innostamista

2.1. Osallisuus

Osallisuus on prosessi, jossa ihmiset rakentavat ja ylläpitävät suhdettaan ympäristöön. Osallisuuden kokemisessa on tärkeintä vuorovaikutuksellinen suhde yhteisöön ja tunne kuulumisesta toisten joukkoon. Osallisuuteen kuuluu myös valtaistumisen ulottuvuus. Se tarkoittaa yksilön mahdollisuutta toimia yhteisössä, käyttää omia lahjojaan ja jakaa itselleen merkityksellisiä asioita sekä saamaan osuutensa yhteisön hyvästä. (Thitz 2013, 38.)

“Osallisuus tarkoittaa syvälle käyvää prosessia, jossa yksilö osallistuu aktiivisesti sosiaalisen yhteisönsä käytänteisiin ja rakentaa identiteettiään suhteessa näihin yhteisöihin” (Hännikäinen & Rasku-Puttonen 2006, 13). “Osallisuuteen vaikuttaa mukanaolon ja kokemuksellisuuden tunne” (Koskinen 2007, 31).

Osallisuus voi merkitä mahdollisuutta vaikuttaa elinympäristönsä kehittämiseen. Esimerkiksi iäkkäiden hyvinvointia voi tukea saattamalla heidät kanssakäymiseen nuorempien ikäryhmien kanssa. Kansainväliset tutkimukset ovat osoittaneet kaikenikäisten kanssa seurustelevien ihmisten kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin säilyvän paremmin kuin niiden, jotka elävät pelkästään ikäistensä kanssa tapaamatta eri-ikäisiä. Eri toimijoista erityisesti seurakunnilla ja erilaisilla järjestöillä on mahdollisuus tukea eri-ikäisten osallistumisen mahdollisuuksia. (Kivelä & Vaapio 2011, 21.)

Kirkko on nostanut osallisuuden merkitystä vuonna 2007 laatimassaan strategiassa: Meidän kirkko – osallisuuden yhteisö. Kirkon missio, visio ja arvot pohjautuvat osallisuuteen. Kirkossa osallisuus Pyhään Kolmiyhteiseen Jumalaan saa näkyvän ja yhteisöl-

lisen muodon. Se merkitsee myös Jumalan luomistyön tuottamien hyvien asioiden jakamista muiden kanssa, niin että kaikki tulisivat niistä osallisiksi. Osallisuuden yhteisönä kirkko on avoin kaikille ja toimii avoimessa vuorovaikutuksessa ympäröivän maailman kanssa. Osallisuuden yhteisönä kirkon tulee kehittää työtään niin, että mahdollisimman moni löytää uskon merkityksen ja oman paikkansa kirkon toiminnassa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a.)

“Seurakunnan keskeinen sanoma, evankeliumi, on sanoma osallisuudesta, vieraantuneen ja syrjäytyneen ihmisen mahdollisuudesta päästä osalliseksi Jumalan valtakunnasta ja sen avaamasta uudesta ihmisyydestä.” Kirkon tarkoitus ja olemassaolon oikeutus on siinä, että se kutsuu ja liittää ihmisiä Jumalan armon osallisuuteen, keskinäiseen elämänyhteyteen ja jakamiseen. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a.)

Vuoden 2015 kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyön linjaus, Meidän Kirkko – välittävä yhteisö, korostaa kirkon yhteistoimintaa kirkon jäsenten ja muiden ihmisten kanssa. Yhteistoiminnan tavoitteena on ihmisarvon, oikeudenmukaisuuden ja ympäristövastuun saavuttaminen. Seurakuntien ja lähiyhteisöjen tulee vahvistaa verkostoja, joissa toteutuvat osallisuus, lähimmäisenrakkaus ja luottamus. Kirkossa opitaan arvostamaan erilaisuutta ja elämään yhdessä. Seurakunnan vapaaehtoistoimintaa vahvistetaan kaikenikäisten keskuudessa. Kirkossa tuetaan omaehtoisia toiminta- ja vertaisryhmiä. Seurakunnassa edistetään ihmisten mahdollisuuksia vaikuttaa omaan elämäänsä ja osallistua heitä koskevaan päätöksentekoon. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.b.)

2.2. Työalarajat ylittävä yhteistyö seurakunnassa

Kirkon työalat on perinteisesti jaettu muun muassa varhaiskasvatukseen (lapsi- ja perhetyöhön), varhaisnuorisotyöhön, nuorisotyöhön, rippikoulutyöhön, aikuistyöhön, diakoniatyöhön, lähetystyöhön, musiikkityöhön ja yleiseen seurakuntatyöhön. Kehittämiskohteena olevassa Parikkalan seurakunnassa työskennellään vielä tämän perinteisen, enimmäkseen ikäkausijatteluun perustuvan, työalajaottelun mukaisesti. Kullakin työalalla on työntekijä, joka vastaa työalan toiminnasta.

Seurakuntaelämän ja -työn yksi rakenteellinen muutos on se, että seurakunnan koon kasvaessa on perustehtävästä lähtevä kokonaisvaltainen toiminnan suunnitteleminen yleistynyt. Haastettu kirkko -nelivuotiskertomusta 2008–2011 varten kootun tilastoaineiston mukaan 17 % seurakunnista käyttää seurakunnan toiminnan rakenteena muuta kuin työmuoto-, alue- tai kappeliseurakuntarakennetta. Työala- tai työmuotokeskeisyyden rinnalle ollaan etsimässä uusia vaihtoehtoja organisoida ja jäsentää toimintaa. Taavoitteena on, että kirkon perustehtävä toteutuisi mahdollisimman hyvin muuttuneessa toimintaympäristössä ja eri-ikäisten seurakuntalaisten osallisuus, vaikuttaminen ja vapaaehtoistoiminta jäsenyisivät mahdollisimman hyvin osaksi toimintaa. Seurakunta on olemassa jäseniään ja sen alueella asuvia ihmisiä varten. Kirkkomme perustehtävä toteutuu julistuksen, kasvatuksen, lähetyksen ja palvelun tehtävien kautta. (Pesonen ym. 2012, 12.)

On ollut haasteellista löytää nykyaikaista tietoa tai tutkimusta seurakunnan työalarajat ylittävästä yhteistyöstä. Minna Rikkinen selvityksessään seurakuntien aikuistyöstä toteaa, että työalikäytäntöön pohjautuva työnjako ei palvele elämäntapaajatteluun pohjautuvaa ihmisten kohtaamista. Selvityksessään Rikkinen myös esittelee Kirkkohallituksen vuonna 2009 julkaisemia perhetyön linjauksia, joiden pohjalta jokaisen seurakunnan työntekijän voidaan nähdä tekevän perhetyötä. Monien työalojen työntekijät kohtaavat perheiden aikuisia esimerkiksi vanhempia, kummeja ja isovanhempia. Kosketuspinta perheisiin on siis laaja, kun eri-ikäisten olemassaolo pelkästään työalälähtöisessä työntekokulttuurissa tunnustetaan. (Rikkinen 2012, 25.)

Kansankirkon myytinmurtajat -nimisessä teoksessaan Ilkka Halava, Matti Helin ja Pontus Salmi toivovat kirkon siirtyvän ikäkausijattelusta sosiokulttuurisiin ryhmiin. He toteavat, että vuosien saatossa isoissa seurakunnissa tai seurakuntayhtymissä seurakuntatyön työtavoista on muodostunut omia itsenäisiä toiminnallisia yksiköitä, jotka ovat irtautuneet toisistaan. Usein myös pienissä seurakunnissa työmuotojen ja niiden työntekijöiden välillä on vain vähän yhteistyötä. Ikäkausijatteluun perustuvat työmuodot voivat olla perusteltavissa lasten, varhaisnuorten ja ikäihmisten kohdalla. Nuorten, nuorten aikuisten ja työikäisten kirkosta eroaminen ja matala osallistumisaktiivisuus viestivät Halavan, Helinin ja Salmen mukaan siitä, että ikäkausijattelu ei heidän kohdallaan toimi. Nykyisten työalojen tilalle he ehdottavat koko kirkkoa koskevia yhtenäisiä asiakaslähtöisiä työtapoja ja tuotteita, joiden koostamisessa olisi huomioitava erilaiset asen-

neilmastot. Kirkon tradition rinnalle tulisi aiempaa vahvemmin ottaa kirkon jäsenen näkökulma, tarpeet, tunteet ja odotukset. (Halava, Helin & Salmi 2009, 79–86.)

Seurakunnan toiminnan rakentuminen kirkon eri työntekijäryhmien ja työalojen pohjalta ei palvele parhaalla mahdollisella tavalla seurakuntalaisia. Eri-ikäisistä koostuvat perheet tarvitsevat vain yhden seurakunnan – ei useita ikäkausien tai seurakuntien viranhaltijoiden koulutusohjan mukaisesti pilkkottuja “pikkuseurakuntia”. Sekä seurakunnan työntekijöillä että hallinnolla on syytä miettiä toimintakulttuurin kehittämistä seurakuntalaisten tarpeista käsin. Yksi keskeisimmistä seurakunnan työn haasteista on perinteisten työalojen silloittaminen ja yhdessä tekemisen vahvistaminen yli perinteisten työalarajojen. Työn priorisointi ja resurssien rajallisuus edellyttävät yhteistoiminnan mahdollisuuksien arvioimista sekä työyhteisöjen sisällä että myös suhteessa muihin yhteistyötahoihin. (Takamaa ym. 2012, 5.)

Kirkkohallituksessa on käynnissä seurakunnan toiminnan tilastouudistus, joka tulee voimaan vuonna 2017 (Palvelu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työntekijöille ja toimijoille i.a.a.). Tuossa uudistuksessa tulee vihdoin mahdolliseksi tilastoida myös seurakunnan työalojen yhdessä järjestämää toiminta. Tähän saakka yhteinen toiminta on täytynyt tilastoida yhden valitun työalan tilastoihin. Siksi työalojen yhteistyö ei ole tullut tilastollisesti näkyväksi. (Kirkkohallitus 2016.)

2.3. Sukupolvien välinen yhteistoiminta

Yleisimmillään ja yksinkertaisimmillaan sukupolvi erottaa lapset aikuisista. Suvun ja perheen näkökulmasta tarkasteltuna sukupolvet ovat etenevä ketju, jossa elämä siirtyy vanhemmilta lapsille ja edelleen heidän lapsilleen. Isovanhemmat, vanhemmat ja lapset muodostavat jatkumon, jossa heillä kullakin on oma paikkansa ja tehtävänsä. (Korhonen 2006, 52.)

Yhteiskunnan sukupolvia määrittävät ikään perustuvat jaot ja elämänkaaren vaiheet. Yhteiskunnallisena käsitteenä sukupolvi tarkoittaa samanikäisistä koostuvaa ikäpolvea. Tietty ikäryhmä, jolla on samanlaiset elämäkokemukset, muodostaa oman sukupolvensa. Pelkkä samanikäisyys ei yksistään luo sidettä ikäpolven keskuuteen. Yhdessä

eletyt avainkokemukset antavat yhteenkuuluvuuden tunteen ja synnyttävät niin sanotun kokemuksellisen sukupolven. Nämä yhteiset jaetut kokemukset muovaavat sukupolven muistoja, mieltymyksiä ja käyttäytymistä. Kokemuksellinen sukupolvi tarkoittaa siis henkilöitä, jotka ovat käyneet läpi samat historialliset ja yhteiskunnalliset tapahtumat. (Korhonen 2006, 53.)

Sukupolvirajat ylittävää yhteistyötä ovat viime vuosina kokeilleet ja kehittäneet enimmäkseen kansalaisjärjestöt. Esimerkiksi Mannerheimin Lastensuojeluliitto on kehittänyt Terhokerho-toimintaa, joka kokoaa yhteen ikäihmiset ja lapset. Seurakunnan piirissä sukupolvirajat ylittävä yhteistyö on Kirkkohallituksen tekemistä strategioista huolimatta vielä varsin tuntematon ja käyttämätön toimintamalli.

Kirkon vanhustyön strategian mukaan: “Pitkään eletty elämä on monipuolisen elämäkokemuksen lähde. Nuoremmat sukupolvet tarvitsevat vanhusten elämäkokemuksia ja tietotaitoa. Seurakunnan tehtävä on pyrkiä luomaan edellytyksiä eri sukupolvien väliselle vuorovaikutukselle ja antaa näin merkitystä elämälle. Kirkon vanhustyössä luodaan toimintoja, joissa eri sukupolvet kohtaavat toisiaan.” (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c.)

2.4. Seurakunnan rooli maaseudulla

Seurakunnat ovat varteenotettavia ja aktiivisia toimijoita maaseudulla, jossa suurin osa Suomen seurakunnista sijaitsee. Seurakunnat työllistävät, tarjoavat palveluita, lisäävät maaseudun ihmisten sosiaalista ja henkistä hyvinvointia ja vahvistavat yhteisöllisyyttä. Maaseutuseurakunnat myös tekevät monipuolista yhteistyötä kuntien, järjestöjen, kylien ja kyläyhdistysten, yhteisöjen ja yritysten kanssa. (Pesonen & Vesala 2006, 1.)

Kirkon maaseutulinjaukset 2015 -asiakirjan mukaan huoli yhteiskunnallisesta muutoksesta, joka uhkaa syrjäyttää maaseudun ja sen asukkaat, on todellinen. Yhteiskunnallisia palveluja ja hallintoa siirretään ja keskitetään kauemmaksi maaseudun asukkaiden ulottuvilta. Kaiken tämän keskellä kirkon tulee pysyä maaseudun ihmisten rinnalla. Seurakunnan tulee olla lähiseurakunta, joka on ihmisten tavoitettavissa myös maaseudulla ja joka ei ole fyysisesti tai henkisesti kaukana. (Kirkon maaseutulinjaukset 2015, 4.)

Vuoden 2008 Kirkon maaseutustrategiassa painotetaan, että kirkon tulee olla mukana ehkäisemässä syrjäytymistä. Kirkko voi ehkäistä syrjäytymistä vahvistamalla lähiyhteisöjä ja niiden huolenpitoa jäsenistään sekä tukemalla inhimilliseen vastuuseen ja omaehtoisuuteen perustuvien huolenpitojärjestelmien kehittämistä. Kokemus yhteisöön kuulumisesta tukee yksilön sisäistä eheyttä ja antaa merkityksen hänen elämälleen. Eri-laiset yhteisöt, esimerkiksi naapurusto tai kyläyhteisö, ovat parhaimmillaan yksilöä tukevia ja yhteiskuntaa eheyttäviä yhteisöjä. Samalla ne antavat mahdollisuuden yksilön omaehtoiseen osallistumiseen. Tällaiset yhteisöt tarvitsevat tukea, jotta ne voivat säilyä ja kehittyä avoimina, ihmisen itsenäisyyttä ja vapautta kunnioittavina ja edistävinä yhteisöinä. Seurakunnan jakautuminen pieniin alueellisiin yhteisöihin voi edistää ihmisten välistä vuorovaikutusta ja osallisuutta. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.d.)

Maaseutustrategiassa todetaan myös, että kirkolla on mahdollisuudet puolustaa maaseudun ihmisiä ja heidän elinolosuhteitaan. Seurakunnat ovatkin maaseudulla merkittäviä toimijoita. Ne muun muassa lisäävät ihmisten henkistä ja sosiaalista hyvinvointia ja vahvistavat yhteisöllisyyttä. Yhteistyö seurakuntien, kuntien ja järjestöjen välillä on lisääntynyt. Yhteistyö ja verkostoituminen lisäävät voimavaroja maaseudun ja sen asukkaiden hyvinvoinnin tukemiseen. Näin kirkko rakentaa yhdessä ihmisten kanssa tulevaisuutta maaseudulla. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.d.)

Vuonna 2015 julkaistuissa Kirkon maaseutulinjauksissa yhden tulevaisuuden suuntaviitan on mainittu olevan keskinäinen huolenpito. Yksinäisyyden uhkaa torjuvia asioita ovat talkoohenki, vieraanvaraisuus, ateriayhteys ja kaikenikäisten yhteen tuleminen. (Kirkon maaseutulinjaukset 2015, 12.)

2.5. Sosiokulttuurinen innostaminen

Sosiokulttuurinen innostaminen on sosiaalipedagogiikan suuntaus, jonka juuret löytyvät brasilialaisen Paolo Freiren vapautuksen kasvatustieteestä. Freiren pedagogiikassa avainkäsite on tiedostaminen. Tiedostamisen tavoitteena on sosiaalisen muutoksen aikaansaaminen. (Kurki 2000, 36–38.) Muita sosiokulttuurisen innostamisen keskeisiä käsitteitä ovat osallistuminen, solidaarisuus, yhteisöllisyys, herkistyminen, dialogi, luovuus sekä toimintaan sitoutuminen (Kansalaisyhteiskunta i.a.).

J.V. Merinon mielestä sosiokulttuurisella innostamisella on kolme avainkäsitettä. Ensimmäinen käsite on innostaa eli antaa elämä. Se tarkoittaa persoonallisen, inhimillisen yhteisön, yhteiskunnan rakentamisen ja hyvän elämänlaadun tavoittelemista. Siihen kuuluu paikallisen kulttuurin ilmiöiden tukeminen. Merinon mielestä tulisi pyrkiä siihen, että sosiokulttuurinen innostaminen muuttuisi ammatillisesta toiminnasta ihmisten omaan aloitteellisuuteen perustuvaksi toiminnaksi. (Kansalaisyhteiskunta i.a.)

Merinon mukaan toinen sosiokulttuurisen innostamisen avainkäsite on välittää eli ryhtyä välittäjäksi. Tavoitteena on synnyttää sosiaalisia oma-aloitteisuuden ryhmiä, jotka toimivat erilaisissa yhteistyöverkostoissa ja projekteissa. Kolmas käsite, muuttaa laadullisesti, on sosiokulttuuriseen innostamiseen liittyvään keskusteluun kuuluva yleiskäsite. Sen tavoitteena on muutos kohti tasavertaisia, hajautettuja, vähemmän byrokraattisia ja hierarkkisia tilanteita. (Kansalaisyhteiskunta i.a.)

Merinon mielestä sosiokulttuurisella innostamisella on kaksi päätavoitetta. Ensimmäinen tavoite on se, että innostamisen avulla “herätetään henkiin elämää siellä, missä sitä ei ole”, luodaan liikettä, tuetaan aloitteellisuutta, itsenäistä toimintaa ja vastuuntuntoa. Tämä haastava tehtävä kuuluu erityisesti ammatilliselle innostajalle. Toisena tavoitteena on “tukea ja saada liikkeelle niitä kykyjä, jotka ovat jo olemassa”. Innostamisen avulla motivoidaan, vahvistetaan ja koordinoidaan sekä yksilöiden että ryhmien kykyä, voimia ja osallistumista sosiaaliseen, kulttuuriseen ja kasvatukselliseen toimintaan. (Kansalaisyhteiskunta i.a.)

P. Fermoson mukaan sosiokulttuurinen innostaminen on asenne, joka sisältää ammatillisen kutsumuksen ja sitoutumisen. Sosiokulttuurisia innostajia voi olla monenlaisia. Innostamisen prosessissa ovat erittäin tärkeässä roolissa innostajan omat asenteet, odotukset, uskomukset ja persoonallisuuden piirteet. Innostajan on hyvä osata “johtaa johtamatta” eli hänen tulisi osata herätellä ja yllyttää ilman määräilyä. Innostajalla tulee olla hyvä itsetuntemus. Hänen tulee osata luottaa ryhmänsä jäsenten ominaisuuksiin ja hänellä on oltava hyvä organisointikyky. (Kansalaisyhteiskunta i.a.)

Gillet jakaa innostajat kolmeen päätyyppiin: militanttiin innostajaan, tekniseen innostajaan ja välittäjään. Militantti innostaja pyrkii herättämään ihmisten tietoisuutta. Häntä ohjaavat humanistiset arvot ja kutsumustietoisuus. Tekninen innostaja on tehokas ja

rationaalinen. Hän hallitsee menetelmiä ja käyttää niitä välineellisesti. Välittäjän ammatillinen tehokkuus perustuu kykyyn luoda suhteita. Hän etsii ja luo sopivia yhteistyöverkostoja. Gilletin mukaan hyvän innostajan tulisi omata piirteitä näistä kaikista kolmesta päätyypistä. (Kansalaisyhteiskunta i.a.)

Sosiokulttuurinen innostaminen on laadullista toimintaa, osallistumista, sitoutumista ja tietoisuuden heräämistä. Innostamisen tavoitteena on laadullisen muutoksen aikaansaaminen. Sosiokulttuurista innostamista voi soveltaa kaikilla elämänalueilla. Innostaminen on muun muassa ihmisten välistä kohtaamista ja dialogia. (Kansalaisyhteiskunta i.a.) Sosiokulttuurisen innostamisen ajatusten mukaan osallistuminen on sitoutuvaa ja syvästi suhteisiin perustuvaa kohtaamista. Aito yhteisö on ainutlaatuista persoonien yhteyttä. (Kurki 2000, 167.)

Sosiokulttuurisessa innostamisessa yhdistyvät kasvatuksellinen, kulttuurinen ja sosiaalinen toiminta. Innostamisella pyritään ihmisten yhteisöllisen sitoutumisen ja heidän persoonallisten arvojensa kehittämiseen. Kulttuurisen toiminnan avulla pyritään tavoittelemaan luovuuden ja monipuolisen ilmaisuuden kehittymistä. Sosiaalinen ulottuvuus liittyy ryhmään ja yhteisöön. Sosiaalisen toiminnan avulla pyritään aktivoimaan yksilöiden osallistumista yhteisön tai ryhmän toimintaan. Kasvatuksellisella toiminnalla tavoitellaan muun muassa ihmisen persoonallista kehittymistä, asenteiden muutosta, oman vastuun tiedostamista, herkistymistä ja motivaation heräämistä. (Kurki 2000, 44–46.)

Sosiokulttuurisessa toiminnassa on neljä osapuolta. Ensiksi on innostaja, jonka tehtävänä on luoda ihmisille erilaisia toiminnan mahdollisuuksia. Toiseksi on itse toiminta, jonka avulla saadaan aikaan laadullista muutosta. Kolmanneksi on innostamisen kohde, eli se ryhmä tai yhteisö, jonka kanssa toimintaa toteutetaan. Neljäs osapuoli on se instituutio, viranomainen tai organisaatio, jonka tukemana toiminta käy mahdolliseksi. (Kurki 2000, 47.) Tapahtumaprosessissamme me opinnäytetyöntekijät toimimme eräänlaisessa innostajan roolissa. Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuma ja siihen liittyvä suunnittelupalaveri ja -prosessi olivat sitä toimintaa, jonka avulla yritimme saada aikaan laadullista muutosta. Innostamisen kohteena olivat Uukuniemellä asuvat ihmiset. Organisaatio, jonka tukemana toiminta mahdollistettiin oli Parikkalan seurakunta.

Päivi Thitz on väitöskirjassaan tutkinut seurakuntaa osallisuuden yhteisönä. Tutkimuksen johtopäätöksissä ilmenee muun muassa, että seurakuntien työntekijöiden tulisi olla rohkeampia irrottautumaan perinteisestä työntekijän roolista ja kohdata seurakuntalaiset avoimessa vuorovaikutuksessa. Aitoa osallisuutta lisää se, että seurakuntalaisilla on mahdollisuus olla mukana seurakunnan yhteisöllisyyden rakentamisessa. (Thitz 2013, 3–4.) Voisiko seurakunnan työntekijä vastaisuudessa irrottautua työntekijäkeskeisyydestä ja olla enemmän sosiokulttuurisen innostajan roolissa?

Sosiokulttuurisessa innostamisessa avainkäsitteenä on tiedostaminen. Kun seurakunnissa ja seurakuntalaisten keskuudessa tiedostetaan se, että työntekijän rooli on olla ennen kaikkea innostaja ja mahdollistaja, avautuu varmasti uusia mahdollisuuksia seurakuntalaisten aktiiviseen osallistumiseen ja osallisuuteen. Tiedostamisen tavoite, sosiaalisen muutoksen aikaansaaminen, on mahdollista saavuttaa vähitellen. Ajan myötä seurakuntalaiset ymmärtävät, että heillä on mahdollisuus toimia yhdessä työntekijöiden kanssa, eivätkä enää välttämättä odota valmista ohjelmaa työntekijöiltä. Tiedostamista tarvitaan siis sekä seurakunnantyöntekijöiden että seurakuntalaisten keskuudessa.

3 AIKAISEMPIA PROJEKTEJA JA TUTKIMUKSIA

Tässä luvussa esittelemme opinnäytetyömme aihetta sivuavan aikaisemmin toteutetun hankkeen ja opinnäytetyön. Näistä tutkimuksista löytyy teorian lisäksi hyviä käytännön esimerkkejä ja konkreettisia toimintaideoita sukupolvien välisen yhteistoiminnan järjestämiseen. Elämäkulku ja ikäpolvet -hankkeessa on tuotettu myös kirjallista materiaalia toiminnan tueksi. Heli Mäkinen on opinnäytetyössään kehittänyt seurakunnassa tehtävää sukupolvien välistä yhteistoimintaa, joten haluamme sitäkin lyhyesti tässä esitellä.

3.1. Elämäkulku ja ikäpolvet

Yksi merkittävimmistä Suomessa viime vuosina toteutetuista sukupolvien välistä vuorovaikutusta ja yhteistoimintaa kehittävästä hankkeista oli Elämäkulku ja ikäpolvet -tutkimus- ja kehittämishanke. Hanke oli Raha-automaattiyhdistyksen rahoittama ja Vanhustyön keskusliiton vuosina 2011–2013 toteuttama. Hankkeen tavoitteena oli erityisesti ikäihmisten hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen ikäpolvien välistä kanssakäymistä ja vuorovaikutusta lisäämällä. (Elämäkulku ja ikäpolvet -hanke, 2014.)

Osana Elämäkulku ja ikäpolvet -hanketta vuonna 2012 toteutettiin Neljän polven treffit -haastekampanja. Siinä korostettiin eri-ikäisten ihmisten välisen kanssakäymisen tärkeyttä ja innostettiin ikäpolvitoimintaan. Kampanjavuoden aikana eri puolilla Suomea järjestettiin yli 150 erilaista toimintaa tai tapahtumaa. Näissä tapahtumissa monen ikäiset ihmiset kohtasivat toisiaan ja tekivät asioita yhdessä. (Saarenheimo ym. 2013, 9.)

Neljän polven treffit -kampanjan aikana todettiin, että Suomessa on olemassa ikäpolvien välistä yhteistoimintaa ja sille on sosiaalista tilausta. Kampanja myös osoitti, että ikäpolvien väliselle toiminnalle on esteitä ja yhteiskuntamme on monissa kohdin rakennettu ikäpolvia erottavasti: esimerkiksi koulut, harrastukset ja palvelut ovat usein ikäsidonaisia. Ihmisten todettiin kuitenkin kaipaavan yhteyttä toisiinsa yli ikä- ja sukupolvirajojen. He halusivat olla mukana ikäpolvien välisessä yhteistoiminnassa aktiivisina osallistujina, järjestäjinä ja mahdollistajina. (Saarenheimo ym. 2013, 11.) Neljän polven

treffit -haastekampanjan lopulla toteutettiin laaja kysely kampanjaan mukaan ilmoittautuneille toimijoille. Kyselyn perusteella voitiin todeta, että kampanjan aikana järjestettiin eniten erilaista kulttuuritoimintaa, taidetta, musiikkia, lastenkulttuuria ja juhlia. Myös liikunta- ja ulkoilutapahtumat olivat suosittuja samoin kuin toisten auttaminen ja vapaaehtoistyö. (Saarenheimo ym. 2013, 44.) Eri-ikäisten parissa toteutetuista käytännön toiminnoista ikäpolvia yhdistävät erityisesti yhteinen liikunta ja ulkoilu, laulaminen ja musisointi, erilaiset kädentyöt, leipominen, ruoanlaitto ja yhteinen ruokailu. (Saarenheimo ym. 2013, 53–63.)

3.2. Kokemuksia sukupolvien välisestä leirityöstä

Heli Mäkinen on tehnyt opinnäytetyön Juniorit ja seniorit – kokemuksia sukupolvien välisestä leirityöstä Helsingin Mikaelin seurakunnassa. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää ala-asteikäisten tyttöjen ja poikien, senioreiden sekä seurakunnan työntekijöiden kokemuksia yhteisestä leiristä. Tarkoituksena oli selvittää, onko tämän kaltainen työmuoto seurakunnassa tarpeellinen. Toisena Mäkisen opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa sukupolvien välisen työn hyötyä ja tulevaisuutta sekä kerätä mahdollisia kehitysideoita. Mäkisen opinnäytetyö osoitti, että sekä työntekijät että seniorit kokivat sukupolvien välisen työn tärkeäksi ja tarpeelliseksi. Leirillä tytöt ja pojat sekä seniorit kohtasivat toisiaan ja pääsivät keskinäiseen vuorovaikutukseen. Leirin osallistujat viihtyivät leirillä. Palautteista ilmeni, että seniorit kokivat saaneensa lapsilta elämäniloa, voimia ja energiaa elämäänsä. (Mäkinen 2014, 2.)

Varhaisnuoret viihtyivät leirillä. Monien mielestä leirillä oli ”kivaa” tai ”tosi kivaa”. Aivan kuten varhaisnuorten leireillä yleensäkin ohjelma oli monipuolista ja varhaisnuoret osallistuivat järjestettyyn ohjelmaan innokkaasti. Vapaa-aikaakin oli monien mielestä sopivasti. Leirin toiminnoista varhaisnuoret pitivät erityisesti rastityöskentelystä, pullan leipomisesta sekä yhteisistä iltaohjelmista. Seniori-ikäisiin leiriläisiin varhaisnuoret suhtautuivat hyvin myönteisesti ja varauksetta. Varhaisnuoret kokivat, että seniorien kanssa oli mukavaa ja viihtyisää. Kaikki leirille osallistuneet varhaisnuoret voisivat lähteä mielellään uudelleen senioreiden kanssa yhteiselle leirille. (Mäkinen 2014, 49–50.) Suurin osa leirille osallistuneista, sekä junioreista että senioreista, antoi positiivista pa-

lautetta. Opinnäytetyön avulla seurakunta sai kehitysideoita sukupolvien välisten leirien tulevaisuutta ja kehittämistä varten. (Mäkinen 2014, 2.)

4 OPINNÄYTETYÖN LÄHTÖKOHTA JA YHTEISTYÖTAHOT

Aloittaessamme opintojamme Diakonia-ammattikorkeakoulussa syksyllä 2015 lähes ensimmäisenä tehtävänäme oli opinnäytetyön ideapaperin palauttaminen. Naapuriseurakuntien työntekijöinä, joilla on jo paljon kokemusta seurakuntatyöstä, tuntui hyvin luontevalta työskennellä yhdessä. Meillä molemmilla oli myös kokemus työskentelystä maaseutuseurakunnassa, jossa on toteutettu seurakuntaliitoksia.

Yhteinen haaveemme oli kehittää työalarajat ylittävää, osallistujille maksutonta toimintaa, johon kaikenikäiset seurakuntalaiset voisivat yhdessä osallistua. Päädyimme järjestämään ylisukupolvisen osallistavan tapahtuman Uukuniemellä yhdessä Parikkalan seurakunnan eri työalojen työntekijöiden ja Uukuniemen alueella toimivien järjestöjen kanssa.

Olemme työskennelleet seurakuntien lapsi-, nuoriso- ja perhetyössä lähes parinkymmenen vuoden ajan. Koko tuon ajan on kokonaiskirkollisissa, hiippakunnallisissa ja rovastikunnallisissa yhteyksissä tuotu voimakkaasti esille seurakunnan työalarajat ylittävän yhteistyön merkitystä ja tarpeellisuutta. Kokemuksemme kuitenkin on edelleen se, että toiminta seurakunnissa on erittäin työala- ja työntekijäkeskeistä.

Opinnäytetyömme yhteistyötahona toiminut Parikkalan seurakunta sijaitsee Etelä-Karjalassa. Seurakunta kuuluu Mikkelin hiippakuntaan ja Imatran rovastikuntaan. Kirkon jäsentilastojen mukaan Parikkalan seurakunnassa oli vuoden 2015 lopussa 4573 jäsentä. (Palvelu Suomen Evankelis-luterilaisen kirkon työntekijöille ja toimijoille i.a.b.) Seurakuntaliitosten myötä Parikkalan seurakunnan pinta-ala on kasvanut huomattavasti. Parikkalan alueella sijaitsee kolme kirkkoa ja kolme seurakuntataloa sekä kaksi leirikeskusta. Työntekijöitä seurakunnassa on kahdeksantoista. Papin ja diakoniatyöntekijän virkoja on kaksi ja kasvatustyössä työskentelee yhteensä kolme työntekijää. (Parikkalan seurakunta i.a.)

Parikkalan seurakunnassa työalojen samoin kuin sukupolvien välinen yhteistyö on jonkin verran lisääntynyt viime aikoina. Esimerkkeinä voisi mainita päiväkerhoryhmien vierailut eläkeikäisten kerhoissa sekä Parikkalan keskustaaajamassa noin kaksi vuotta

sitten käynnistyneen kerhomummotoiminnan. Tällä hetkellä (syksyllä 2016) päiväkerhoissa on apuna kuusi kerhomummoa. Kerhomummot avustavat kerhoryhmissä lapsityöntekijöitä muun muassa olemalla lisäsilmäparina ja -sylinä. Vaikka yhteistyö eri työalojen ja ikäryhmien välillä jo toimii sangen mukavasti, näemme kuitenkin tarpeelliseksi vahvistaa sitä entisestään.

Uukuniemi on vuonna 2005 Parikkalan kuntaan ja seurakuntaan liitetty alue noin 50 kilometrin etäisyydellä Parikkalan keskustasta. Uukuniemen alueella arvioidaan tällä hetkellä asuvan noin 250–300 ihmistä. Uukuniemen alue koostuu kolmesta erillisestä kylästä: Kummun kylästä, Niukkalasta ja Uukuniemen kirkonkylästä. Alueen kirkko sijaitsee kirkonkylässä ja seurakuntatalo Niukkalassa. Välimatkaa niiden välillä on noin kymmenen kilometriä. Kesäisin jumalanpalvelukset toimitetaan vuonna 1797 käyttöön vihityssä Uukuniemen kirkossa. (Parikkalan seurakunta i.a.). Talviaikaan jumalanpalvelukset pidetään Niukkalan kylällä sijaitsevassa seurakuntatalossa. Kaksi kertaa kuukaudessa toteutettavien jumalanpalvelusten ja avoimen kerhon lisäksi seurakuntatalolla kokoontuvat noin kerran kuukaudessa lähetyspiiri ja eläkeläisten kerho.

Viime vuosina päiväkerholaisten määrä Uukuniemellä on vähentynyt huomattavasti. Tämän vuoksi seurakunta on kokeillut vuoden 2015 alusta lähtien avointa kerhoa, joka on suunnattu kaikenikäisille. Avoimen kerhon ohjaajina ovat toimineet lastenohjaaja ja perhetyöohjaaja. Kerho on kokoontunut kerran viikossa kaksi tuntia kerrallaan. Aloitteessamme opinnäytetyöprojektiämme syksyllä 2015 kerhossa kävi viisi päiväkerhoikäistä (3–5-vuotiasta) lasta. Näistä kerhoikäisistä kahdella oli mukana äiti ja pikkusisaruksia. Lisäksi kerhossa kävi satunnaisesti 2–3 ikäihmistä. Usein he sattuvat tulemaan kerhoon eri aikaan. Haasteena toiminnassa onkin ollut ikäihmisten korkea kynnys osallistua avoimen kerhon toimintaan. Järjestämämme tapahtuman oli tarkoituksena olla rohkaisuna ja alkusysäyksenä myös kaikenikäisille yhteiseen säännölliseen ryhmätöimintaan.

5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli toiminnan kehittäminen muuttuvassa toimintaympäristössä. Väestön ikääntymisestä, muuttoliikkeestä sekä työelämä- ja elinkeinorakenteen muutoksista johtuva yhteiskunnan rakennemuutos muuttaa myös kuntien ja seurakuntien rakenteita ja rajoja. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.e.) Rakenteiden muuttuessa ja resurssien vähetessä on tarpeellista kehittää uudenlaista ajattelua ja toimintaa, jolla taataan syrjäseutujen asukkaille mahdollisuus olla osallisena seurakuntayhteydestä. Opinnäytetyömme tarkoituksena oli myös seurakunnan eri työalojen ja eriikäisten ihmisten yhteistoiminnan vahvistaminen ja seurakuntalaisten osallisuuden lisääminen sekä eri toimijoiden välisen kumppanuuden vahvistaminen.

Opinnäytetyömme tavoitteena oli rohkaista ja innostaa Uukuniemen alueella asuvia eriikäisiä seurakuntalaisia toimimaan yhdessä sekä vahvistaa työalarajat ylittävää työotetta Parikkalan seurakunnassa. Toisena tavoitteena oli tuottaa toimintamalli työala- ja sukupolvirajat ylittävän tapahtumapäivän järjestämiseen pienissä seurakunnissa. Kolmantena tavoitteenamme oli auttaa seurakuntaa löytämään mahdollisuutensa sosiokulttuurisena innostajana seurakuntalaisten osallisuuden ja eri toimijoiden välisen kumppanuuden vahvistamiseksi.

Toinen meistä tämän opinnäytetyöntekijöistä työskentelee perhetyönohjaajana Parikkalan seurakunnassa. Opinnäytetyössä oli siis osittain kysymys myös oman työn kehittämisestä. Mielestämme tämä ei ole aiheuttanut ristiriitaa liian läheisestä suhteesta kehittämishankkeeseen. Päinvastoin se on mahdollistanut sitoutumisen pitkäjänteiseen työskentelyyn, joka voi jatkua myös opinnäytetyöprojektin päättyttyä. (Vrt. Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 35.)

Kehittämispainotteisessa opinnäytetyössä voidaan kehittää, toteuttaa ja arvioida uusia tuotteita, palveluja, työkäytäntöjä tai toimintatapoja. Opinnäytetyömme on kehittämispainotteinen, koska sen tavoitteena on tapahtuman järjestäminen ja uuden toimintamallin luominen. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 32). Kehittämispainotteisesta työstä voidaan käyttää myös nimitystä toiminnallinen opinnäytetyö. Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena on käytännön toiminnan ohjeistaminen, opastaminen, toiminnan

järjestäminen tai järkeistäminen. Toiminnallinen opinnäytetyö voi olla esimerkiksi ammatilliseen käytäntöön suunnattu ohje tai jonkin tapahtuman järjestäminen. (Vilka & Airaksinen 2003, 9.)

Uskomme, että tässä kehittämispainotteisessa, toiminnallisessa opinnäytetyössä voimme hyödyntää aiempaa kokemustamme ja osaamistamme seurakuntatyössä. Käyttämällä luovuuttamme ja opintojen aikana hankkimaamme uutta tietoa pystymme uudistamaan käytäntöjä, tuottamaan uudenlaista toimintaa sekä kehittymään kirkon työntekijöinä ja ammattilaisina (Vilka & Airaksinen 2003, 69.) Tällaista kehittämistoimintaa tarvitaan, kun etsitään uusia toimintamalleja, joiden kautta seurakuntalaiset voivat liittyä kristilliseen seurakuntaan ja etsiä mielekkyyttä omaan elämäänsä (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 29).

6 YHDESSÄ UUKUNIEMELLÄ -TAPAHTUMA

Tässä luvussa kuvataan yksityiskohtaisesti Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuman suunnittelu-, tiedotus- ja toteutusprosessia. Kuvauksesta muodostuu toimintamalli, jonka avulla samankaltaisen tapahtuman järjestäminen onnistuu myös jossakin toisessa toimintaympäristössä.

6.1. Tapahtuman suunnitteluvaihe

Tapahtuman suunnitteluvaihe on pisin ja aikaa vievin vaihe tapahtuman järjestämisessä. Suunnittelu pitää aloittaa riittävän ajoissa. Kaikki, joiden panosta tapahtuman toteutuksessa tarvitaan, kannattaa ottaa mukaan suunnitteluun mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ottamalla tapahtuman kohderyhmä mukaan suunnitteluun saadaan aikaiseksi kohderyhmää puhuttelevia tapahtumia ja uusia ideoita. Se, että tapahtuman kohderyhmä otetaan mukaan suunnitteluun, lisää myös yhteisöllisyyttä jo tapahtuman suunnitteluvaiheessa. (Vallo & Häyrinen 2014, 162–163.)

Idea Uukuniemellä järjestettävästä tapahtumasta syntyi alkusyksystä 2015. Haaveilimme maksuttomasta tapahtumasta, jossa eri-ikäiset seurakuntalaiset ja eri työaloilla työskentelevät seurakunnan työntekijät kokoontuvat toimimaan ja olemaan yhdessä. Keskustelimme ideasta Parikkalan seurakunnan työntekijöiden ja muutamien aktiivisten seurakuntalaisten kanssa. Noiden keskustelujen perusteella päätimme aloittaa yhteisen tapahtuman suunnittelun. Tilanteessa tuntui luontevalta, että me opinnäytetyön tekijät toimimme tapahtuman projektipäällikköinä. Näin ollen otimme päävastuun tapahtuman organisoinnista, koordinoinnista ja toteutuksesta.

Heti alussa oli selvää, että halusimme ottaa tapahtuman kohderyhmän, uukuniemeläiset asukkaat, mukaan suunnitteluun ja tapahtuman toteutukseen. Opinnäytetyön ohjaajalta saimme idean kutsua mukaan suunnitteluun myös alueen järjestöjen edustajia. Uukuniemen alueella toimii kymmenen järjestöä: Niukkalan Maamiesseura, Kummun Maa- ja Kotitalousnaiset, Uukuniemen Martat, Niukkalan Maa- ja Kotitalousnaiset, Kummun Kyläyhdistys, Uukuniemen Urheilijat, Partiolippukunta Uukuniemen Rajakarhut, Uu-

kuniemen Erä, Uukuniemen MLL ja Uukuniemen Vapaapalokunta. Lähetimme kaikille näille järjestöille kutsun tapahtuman suunnittelupalaveriin joulukuussa 2015 (LIITE 1). Lisäksi suunnittelupalaverista ilmoitettiin Parikkalan seurakunnan kirkollisissa ilmoituksissa.

Tapahtuman suunnittelupalaveri (LIITE 2) pidettiin Uukuniemen seurakuntatalolla 14.1.2016. Mukana oli yhteensä 19 henkilöä, joista viisi oli seurakunnan työntekijöitä, kuusi järjestöjen tai yhteisöjen edustajia. Kutsutuista järjestöistä mukaan suunnittelupalaveriin tuli edustajia Niukkalan Maamiesseurasta, Niukkalan Maa- ja Kotitalousnaisista, Uukuniemen Martoista, Uukuniemen Urheilijoista ja Uukuniemen Vapaapalokunnasta. Suunnittelupalaveriin osallistui myös kuusi kyläläistä, jotka eivät edustaneet mitään järjestöä tai yhteisöä sekä opinnäytetyöntekijät.

Suunnittelupalaverin alussa oli alkuhartaus ja esittelykierros sekä seurakunnan järjestämä kahvitarjoilu. Palaverin puheenjohtajana toimi toinen opinnäytetyöntekijöistä. Osallistujille esiteltiin taustoja siitä, miksi palaveri oli kutsuttu koolle. Taustoina kerrottiin muun muassa opinnäytetyöstä ja seurakuntatalolla syksyllä 2015 aloitetusta kaikenikäisille suunnatusta avoimesta kerhosta. Palaverissa osallistujilta pyydettiin ideoita tapahtuman sisällöksi. Ideoita kerättiin aivoriihimenetelmällä, joka on luova ongelmanratkaisun menetelmä. Tavoitteena aivoriihimenetelmällä työskenneltäessä on tuottaa suuri määrä luovia ideoita turvallisessa ympäristössä, niin että kaikki osallistuvat. (Innokylä i.a.). Ideoita tapahtuman toiminnoiksi syntyi runsaasti. (LIITE 3). Ideointiin osallistuvat tasapuolisesti sekä kyläläiset että seurakunnan työntekijät

Prosessin alkuvaiheessa opinnäytetyöntekijöillä oli tapahtumalle työnimenä Runsaasti Niukkalassa -tapahtuma. Palaverissa mukana olleiden uukuniemeläisten mielestä tapahtumalle pitäisi antaa nimi, joka kuvaisi paremmin Uukuniemeä kokonaisuudessaan, eikä ainoastaan yhtä kylää. Osallistujien keskuudesta ehdotettiin tapahtumalle nimeksi Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuma. Ehdotus sai kannatusta, ja näin päätettiin, että maaliskuussa järjestettävän tapahtuman nimeksi tulisi Yhdessä Uukuniemellä. Palaverissa pohdittiin yhdessä, mikä olisi paras kellonaika tapahtuman toteuttamiseksi. Nähtiin tärkeäksi välttää päällekkäisen toiminnan järjestämistä pienellä kylällä. Tapahtuma päätettiin aloittaa klo 11, jolloin Maamiesseuran talolla lauantaisin pidettävä jumppa päättyi.

Suunnittelupalaverissa jaettiin vastuut eri toimijoiden kesken. Päävastuu tapahtuman koordinoinnista ja tiedottamisesta nähtiin hyväksi antaa opinnäytetyöntekijöille. Tapahtuman kustannukset, muun muassa yhteisen ruokailun järjestämisestä aiheutuvat kulut, päätettiin kustantaa seurakunnan eri työalojen budjeteista. Suunnittelupalaverissa vallitsi mukava ilmapiiri ja vuorovaikutus oli avointa.

Kaikkia palaverissa valittuja toimintapisteitä ei kuitenkaan lopulta toteutettu. Tarkemman harkinnan ja keskustelujen jälkeen luovuttiin suunnitteilla olleesta laserammuntapisteestä. Syynä luopumiseen oli se, ettei ammunalle löytynyt sopivaa sisätilaa. Ainoa kyllin suuri tila olisi ollut kirkkosali, joka ei mielestämme soveltunut ammuntaan.

Palaverin jälkeen yhteistä suunnittelua vastuutehtäviin lupautuneiden vapaaehtoisten ja seurakunnan työntekijöiden kanssa jatkettiin sähköpostin, puhelimen ja perinteisten kirjeiden välityksellä.

6.2. Tapahtumasta tiedottaminen

Yksi keskeisimmistä onnistuneen yleisötapahtuman elementeistä on tapahtumasta tiedottaminen. Hyvä ja korkeatasoinen tilaisuus on epäonnistunut, jos paikalle ei saada osallistujia. Tieto tapahtumasta on saatava välitettyä oikealle kohderyhmälle oikea-aikaisesti. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 113.)

Markkinoinnin ja tiedottamisen välineinä voidaan käyttää esimerkiksi julisteita, kutsuja, lehti- tai nettimainoksia, maksuttomia lehti-, televisio- ja radiopuffeja sekä ”puskaradiota”. Tapahtuman markkinoinnissa voidaan hyödyntää myös sosiaalisen median mahdollisuuksia. Sosiaalinen media on nopea ja edullinen viestintäkanava ja sen avulla on helppo päivittää tapahtumaan liittyvää tietoa. Tapahtumaa voidaan markkinoida esimerkiksi järjestävän organisaation Facebook-profiilissa, Twitter-tilillä tai blogissa. (Vallo & Häyrinen 2014, 87–90.)

Opinnäytetyöntekijät ottivat vastuulleen tapahtuman markkinoinnin ja tiedottamisen. Yhdessä Uukuniemellä -tapahtumasta tiedotettiin A4-kokoisilla kerhoissa jaettavilla mainoksilla (LIITE 4). Mainokset jaettiin Uukuniemen seurakuntatalolla kokoontuvissa

avoimessa kerhossa sekä eläkeläisten kerhossa. Lisäksi Parikkalan seurakunnan diakoni kävi jakamassa mainoksia seurakuntatalon vieressä oleviin vanhusten rivitaloasuntoihin.

Yhdessä Uukuniemellä -tapahtumasta tehtiin lehtijuttu alueen paikallislehteen Parikkalan-Rautjärven Sanomiin (LIITE 5). Lehtijuttu julkaistiin reilu viikko ennen tapahtumaa. Lisäksi kaksi päivää ennen Yhdessä Uukuniemellä -tapahtumaa oli Parikkalan-Rautjärven Sanomissa lehtijuttu, joka liittyi opiskeluihimme (LIITE 6). Myös tämän jutun yhteydessä mainittiin Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuma.

Parikkalan seurakunnan kirkollisissa ilmoituksissa, jotka julkaistaan Parikkalan-Rautjärven Sanomissa ja sanomalehti Itä-Savossa sekä seurakunnan internetsivuilla, tiedotettiin tapahtumasta kahdella viikolla. Lisäksi tapahtumaa mainostettiin Parikkalan seurakunnan lapsi- ja perhetyön Facebook-sivulla. Juttu tapahtumasta ja tapahtumamainos julkaistiin myös uukuniemeläisten omassa nettilehdessä Uukuniemen Seudun Sanomia.

6.3. Tapahtuman käytännön toteutus

Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuma järjestettiin Uukuniemen seurakuntatalolla Niukkassa lauantaina 12.3. klo 11–14. Paikalle saapui noin seitsemänkymmentä eri-ikäistä osallistujaa, joista nuorin oli alle vuoden vanha ja vanhimman ikä lähenteli yhdeksänkymmentä vuotta.

6.3.1. Tapahtuman aikataulu ja rakenne

Tapahtuma alkoi klo 11 ilmaisella keittolounaalla. Ruokailun jälkeen oli kirkkohetki, joka kesti vajaan puoli tuntia. Kirkkohetken päätyttyä pidettiin lyhyt infotilaisuus, jossa kerrottiin päivän ohjelmasta, aikatauluista sekä toimintapisteiden sisällöistä ja sijainnista. Infon jälkeen osallistujat saivat lähteä oman valintansa mukaan kiertämään eri toimintapisteitä. Klo 13.45 oli tapahtuman päätöstilaisuus, jossa jaettiin palkintoja toimin-

tapisteiden kilpailuissa menestyneille. Tapahtuma päätettiin siunaukseen ja yhdessä laulettuun loppuvirteen.

6.3.2. Toimintapisteet ja toteutustavat

Yhdessä Uukuniemellä -tapahtumassa oli toimintapisteitä sekä sisätiloissa että ulkona. Martat opettivat keittiössä **karjalanpiirakoiden leipomista**. Seurakuntatalon salissa oli **askartelupiste**, jossa seurakunnan lapsityöntekijät ohjasivat pääsiäisaiheisia askarteluja. Askartelussa toimi apuohjaajana kaksi nuorta, uukuniemeläistä tyttöä. Näin mahdollistettiin se, että myös nuoret saivat olla jakamassa osaamistaan eri sukupolville. Askartelupiste oli järjestetty kahden eri korkeudella olevan pöydän äärelle, joten sekä lasten että aikuisten oli helppo osallistua.

KUVA 1. Yksilöllisiä karjalanpiirakoita.

KUVA 2. Askartelupisteellä syntyi taideteoksia.

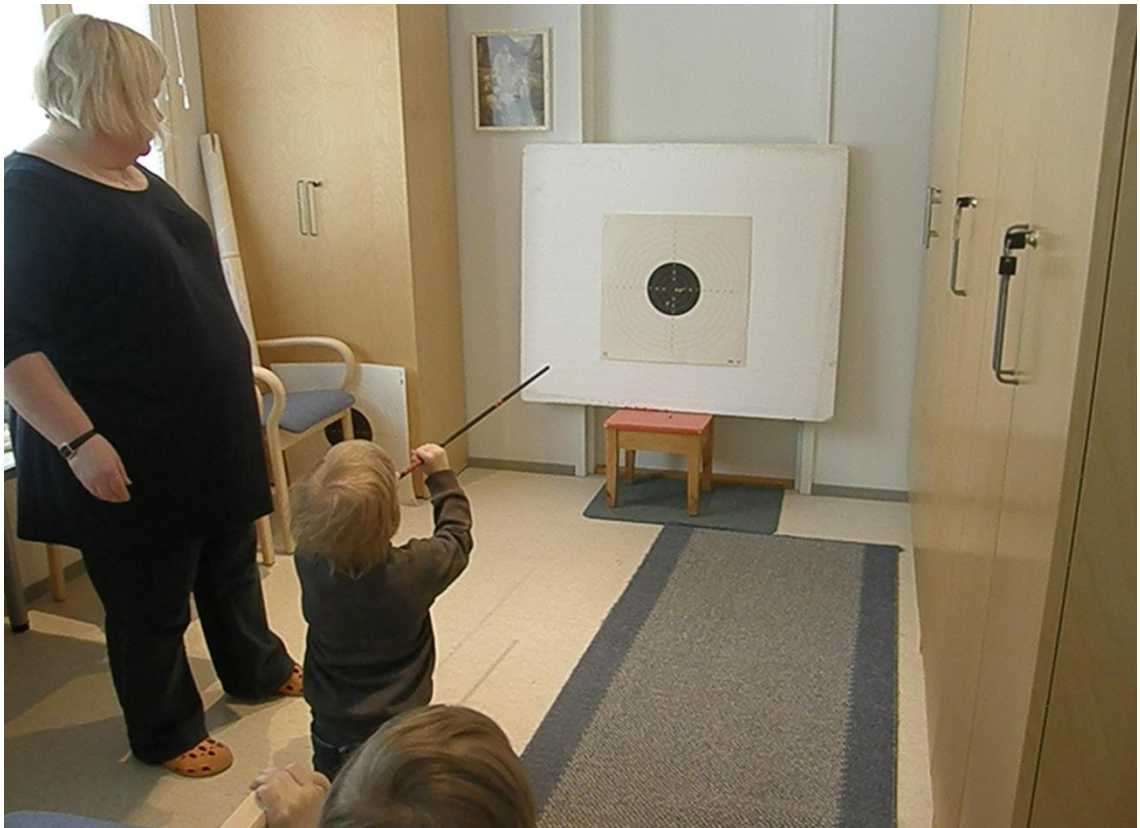
Salissa sijaitsi myös **Raamatun painon ja karkkien määrän arviointi** -toimintapisteet. Tehtävänä oli arvioida vanhan suuren kirkkoraamatun paino mahdollisimman tarkasti Raamattua nostamalla. Toisessa arviointitehtävässä sai arvata lasipurkissa olevien karkkien kappalemäärän. Molemmissa tehtävissä jokaisella osallistujalla oli yksi arvaus, jonka toimintapisteen vastaava kirjoitti ylös. Raamatun painon lähimmäksi arvioinut osallistuja palkittiin yllätyspalkinnolla. Osallistuja, joka arvasi karkkien määrän lähimmäksi oikeaa, sai palkinnoksi purkin ja karkit.

KUVA 3. Karkkipurkki ja vanha kirkkoraamattu.

Seurakuntatalon salin pöytien ääreen oli sijoitettu myös **kirjallisesti tehtävä Uukuniemi-tietovisa**. Uukuniemeä koskevat kysymykset olivat kahden vapaaehtoisen uukuniemeläisen ikäihmisen laatimia. (LIITE 7). Näin mahdollistettiin se, että myös ikäihmiset saivat olla tapahtumassa jakavana osapuolena. Tietokilpailun laatijat osallistuivat yhdessä opinnäytetyöntekijän kanssa myös vastausten tarkistamiseen. Tietokilpailun parhaimmisto palkittiin tapahtuman lopuksi yllätyspalkinnoilla.

Puhallustikka-toimintapiste oli sijoitettu turvallisuussyistä erilliseen sakastitilaan ja toimintapiste oli toisen opinnäytetyöntekijän vastuulla. Puhallustikkavälineet oli lainattu naapuriseurakunnasta. Puhallustikka puhalletaan teräviä metallisia tikkoja maalitaulun puhallusputken avulla. Tavoitteena on osua mahdollisimman lähelle taulun keskipistettä ja näin saada viidellä tikalla mahdollisimman suuri pistemäärä. Puhallusputkessa on irrotettava suukappale, joka vaihdetaan jokaisen puhaltajan jälkeen. Toimintapisteen vastuhenkilö kirjasi ylös jokaisen osallistujan tulokset. Kilpailun voittajat palkittiin tapahtuman lopuksi yllätyspalkinnoilla.

KUVA 4. Puhallustikkaa testasivat kaikenikäiset ja -kokoiset.

Salissa toteutettavaksi suunniteltu **ääreisnäköä testaava tietokonepeli** jäi pois tapahtuman ohjelmasta vastuuhenkilön oltua estynyt osallistumaan tapahtumaan.

Ulkona seurakuntatalon edustalla Uukuniemen Vapaaehtoisen Palokunnan jäsenten johdolla oli mahdollista harjoitella **rasvapalon sammutusta** sammutuspeitteellä sekä **tutustua paloautoon**. Myös Uukuniemen Maamiesseuran **männyn pituuden arviointi** -toimintapiste oli sijoitettu rakennuksen välittömään läheisyyteen. Toimintapisteellä tehtävänä oli arvioida rakennuksen edessä kasvavan männyn pituus mahdollisimman tarkkaan. Osallistuja merkitsi oman arvionsa toimintapisteellä olleeseen tehtäväpaperiin. Maamiesseuran vastuuhenkilö oli käynyt aiemmin mittaamassa koneellisesti puun pituuden. Lähimmäksi oikein arvannut henkilö palkittiin yllätyspalkinnolla.

KUVA 5. Uukuniemen VPK:n toimintapiste kiinnosti eri-ikäisiä osallistujia.

KUVA 6. Pöydän ääressä pohdittiin yhdessä männyn pituutta.

Uukuniemen Urheilijoiden toteuttama **pallon tarkkuusheitto** -toimintapiste sijaitsi seurakuntatalon parkkipaikalla noin viidenkymmenen metrin päässä itse rakennuksesta. Toimintapisteellä heitettiin palloja telineessä oleviin aukkoihin. Jokaisesta reikään osuneesta heitosta sai pisteitä. Vastuuhenkilöt kirjasivat tulokset ylös. Eniten pisteitä saaneet lapsi ja aikuinen palkittiin.

KUVA 6. Pallon tarkkuusheitto.

Vapaaehtoinen seurakuntalainen halusi tuoda tapahtumaan kuljetettavan nokipannukalustonsa ja tarjoilla tapahtuman osallistujille nuotiolla keitettyä nokipannukahvia. **Nokipannukahvipiste** oli sijoitettu seurakuntatalon edustalle. Kahvin juonnin lisäksi nuotio äärellä saattoi istuskella ja keskustella muiden tapahtumaan osallistuvien kanssa. Paikalle oli varattu myös välineitä pienten kisailujen järjestämiseksi, mutta tapahtuman tiimelyksessä vastuhenkilö unohti ottaa ne esille, joten kilpailut jäivät toteuttamatta.

KUVA 7. Nokipannukahvi maistui hyvälle.

6.3.3. Työntekijöiden roolit ja tehtävänjako

Tapahtuman toteutukseen osallistui kuusi Parikkalan seurakunnan työntekijää: kirkkoherra, kanttori, diakoniatyöntekijä, vs. perhetyönohjaaja, lastenohjaaja ja seurakuntatalon emäntä. Emäntä vastasi keittolounaan valmistuksesta ja tarjoilusta yhdessä seurakunnan vapaaehtoistyöntekijän kanssa. Emännän vastuulla oli myös karjalanpiirakka- ja kahvitarvikkeiden hankinta.

Kirkkoherra ja kanttori vastasivat kirkkohetken toteuttamisesta sekä loppusiunauksesta ja virrestä. Kirkkoherran tehtäväksi oli ihmisten kanssa seurustelun ja kohtaamisen lisäksi määritelty myös eri-ikäisten ihmisten välisen vuorovaikutuksen havainnointi tapahtuman aikana. Kirkkoherra toimi myös tapahtuman turvallisuusvastaavana. Tapah-

tumalle oli laadittu Parikkalan seurakunnan käytäntöjen mukainen turvallisuusasiakirja (LIITE 8).

Vs. perhetyönohjaaja ja lastenohjaaja vastasivat askartelupisteen suunnittelusta ja toteutuksesta sekä askartelutarvikkeiden hankinnasta. Vs. perhetyönohjaaja toimi myös tapahtuman valokuvaajana.

Diakoniatyöntekijä huolehti Raamatun painon ja karkkien määrän arviointi-toimintapisteestä. Hän toi paikalle kirkossa säilytettävän vanhan Raamatun, jonka painon hän oli etukäteen käynyt mittaamassa kaupan hedelmäva´alla. Purkissa olevien karkkien määrä oli laskettu purkkia täytettäessä. Koska diakoniatyöntekijä oli vasta aloittanut virassaan, nähtiin tärkeäksi, että hän on vastuussa toimintapisteestä, jossa hän voi keskustella osallistujien kanssa ja tutustua uukuniemeläisiin.

Diakoniatyöntekijä ja kasvatuksen työntekijät huolehtivat yhdessä yllätyspalkintojen hankkimisesta. Lapsille ja aikuisille sopivia palkintoja, muun muassa kirjoja, kynttilöitä ja tuubihuiveja, löytyi riittävästi eri työmuotojen varastoista. Vain karkit karkkipurkkiin hankittiin kaupasta. Uukuniemen Urheilijat halusi myös tuoda tapahtumaan palkintoja jaettavaksi.

Tapahtumalle ei laadittu erillistä budjettia vaan ruokailu-, kahvitarvike- ja materiaalikulut katettiin Parikkalan seurakunnan eri työalojen budjettivaroilla.

7 YHDESSÄ UUKUNIEMELLÄ -TAPAHTUMAPÄIVÄN ARVIOINTIA

Palautteen kerääminen ja työstäminen ovat tärkeä osa tapahtuman järjestämistä. Palautteen avulla saadaan tietää, miten osallistujat kokivat tapahtuman, päästiinkö tavoitteisiin, mitä olisi voitu tehdä toisin ja mikä oli osallistujien mielestä tapahtumassa parasta. Palautteen kerääminen ja analysoiminen myös kerryttävät hiljaista tietoa ja kasvattaa organisaation osaamista. (Vallo & Häyrinen 2014, 188–189.)

Palautteen antamisella ja saamisella on merkityksiä niin asiakkaille kuin myös työntekijöille, työyhteisölle ja koko organisaatiolle. Yksilötason merkityksiä asiakkaalle ovat muun muassa voimaantuminen ja kokemus osallisuudesta. Työntekijälle palaute voi merkitä esimerkiksi työssä jaksamisen edistämistä. Palautteen avulla työntekijä voi myös kehittää työtään. Palautteista voi muodostua työyhteisön kehittämiseksi tärkeä tietopankki. Saatu palaute voi toimia myös keskustelun tukena. Sen avulla voi olla mahdollista kehittää laajemminkin koko organisaatiota. (Heino, 2016.)

7.1 Arvioinnin toteutus

Arvioimme Yhdessä Uukuniemellä -tapahtumaa osallistujilta kerätyn palautteen sekä työntekijöiltä ja muilta tapahtuman toteuttamisessa mukana olleilta saadun palautteen pohjalta. Lisäksi yhden seurakunnan työntekijän tehtäväksi oli sovittu havainnointi, jossa hän keskittyi erityisesti havainnoimaan eri-ikäisten tapahtuman osallistujien keskinäistä vuorovaikutusta. Me opinnäytetyöntekijät arvioimme myös koko tapahtumaprosessin toteutumista.

7.2 Osallistujilta kerätty palaute, ideat ja toiveet jatkosta

Yhdessä Uukuniemellä -tapahtumasta keräsimme palautetta sekä lapsilta että aikuisilta. Palautelomakkeet täytettiin tapahtuman yhteydessä. Aikuisten palautelomakkeen (LII-TE 9) täytti ja palautti 23 henkilöä. Näistä kahdestakymmenestäkolmesta vastanneesta

kaksi oli mukana järjestelytehtävissä ja kaksikymmentäyksi tapahtumaan osallistujina. Aikuisten palautelomakkeista kymmenen oli naisten antamia ja neljä miesten täyttämiä. Yhdeksään palautelomakkeeseen ei ollut merkitty sukupuolta. Lasten palautelomakkeita (LIITE 10) palautettiin kymmenen. Palautelomakkeen täytti noin puolet tapahtumaan osallistuneista aikuisista ja lapsista, joten palautteiden määrä oli melko kattava.

Palautteen antaneiden aikuisten mielestä mukavimpia toimintapisteitä Yhdessä Uukuniemellä -tapahtumassa olivat ruokailu (18), nokipannukahvit (15), kirkkohetki (12) ja karjalanpiirakoiden teko (11). Lapsilta saaduista tapahtuman palautteista ilmeni, että lasten mielestä mukavimpia toimintapisteitä Yhdessä Uukuniemellä -tapahtumassa olivat ruokailu (5), paloautoon tutustuminen ja rasvapalon sammutusharjoitus (5) sekä puhallustikka (4).

Palautelomakkeessa kysyttiin mielipidettä eri-ikäisten yhteisestä toiminnasta. Vaihtoehtona olivat: “osallistun mielelläni toimintaan, jossa on eri-ikäisiä” sekä “haluaisin mieluummin toimia vain oman ikäisten kanssa”. Kaikki 23 palautelomakkeen täyttäneitä aikuista ilmaisivat haluavansa osallistua toimintaan, jossa on mukana eri-ikäisiä. Perusteluksi yksi vastaaja oli kirjoittanut, että jokaisella ikäpolvella on jotain annettavaa toisilleen. Toinen vastaaja oli laittanut perusteluksi sen, että hän näkee tämän tilaisuuden perhetapahtumana. Kolmas vastaaja perusteli vaihtoehtoa “osallistun mielelläni toimintaan, jossa on eri-ikäisiä” sillä, että tapahtuma on hyvin järjestetty. Neljännen vastaajan perusteluna oli se, että on oikein mukavaa, että Uukuniemellä järjestetään jotain.

Palautelomakkeessa tiedustelimme osallistujilta toiveita tuleviin tapahtumiin ja terveisiä tapahtuman järjestäjille. Palaute oli myönteistä, ja palautteissa kiiteltiin tapahtumasta. Palautteen antajien mielestä tapahtuma oli hyvin onnistunut ja mukava. Palautteista ilmeni, että osallistujat toivoivat lisää samantyyllisiä tapahtumia.

Tässä muutamia suoria lainauksia palautteista:

Ihanaa on ollut yhdessä (yli 65 v. nainen)

Kiitos mukavasta tapahtumasta. Erilaista tekemistä sopivasti ja riittävästi aikaa tehdä ja vain olla. Taisi olla jokaiselle jotakin. (30–65 v.)

Kaikki yhteiset tapahtumat ovat mukavia. Kiitos oikein paljon. (Yli 65 v.)

Palautteessa kysyimme myös: “Mitä tekemistä toivoisit mahdollisten tulevien tapahtumien toimintapisteille?” Tähän kysymykseen oli vastannut ainoastaan yksi henkilö:

Näin oli hyvä. Sopivasti tekemistä ja aikaa. (30–65 v.)

7.3. Arviointia järjestöjen näkökulmasta

Välittömästi tapahtuman jälkeen keräsimme suullista palautetta tapahtuman toteutuksessa mukana olleilta järjestöjen edustajilta. He pitivät tapahtumaa onnistuneena. Järjestöjen edustajien mukaan lapset olivat innostuneempia kuin aikuiset kokeilemaan rasvapaalon sammutusta ja tutustumaan paloautoon. Miehet hakeutuivat nuotion äärelle ja opettelivat aktiivisesti piirakoiden tekoa. Keskusteluissa järjestelytehtävissä olleiden kanssa nousi esiin myös kysymyksiä: Oliko tapahtumasta tiedottaminen riittävää? Olisiko ollut tarpeen jakaa mainoksia jokaiseen talouteen Uukuniemen alueella? Voisiko tapahtuman järjestää arki-iltana?

Myöhemmin saimme myös kirjallista palautetta muutamalta tapahtuman suunnittelusta ja toteuttamisesta mukana olleelta järjestöjen edustajalta. Kirjallisen palautteen antaneiden mukaan järjestöt olivat tapahtumassa hyvin mukana. Yhden palautteenantajan mukaan tilaisuus onnistui jopa yli odotusten. Sama palautteenantaja kehui, että tapahtuman kilpailut olivat monipuolisia ja kivoja, ja että nokipannukahvi oli hyvää. Kehittämiseksi eräs palautteenantaja oli esittänyt toiveen, että seuraavalla kerralla voisi olla mukana myös terveydenhuollon edustaja.

Tässä suora lainaus erään kirjallisen palautteen antajan vastauksesta kysymykseen, miten tapahtumaa voisi kehittää:

Enpä osaa sanoa mikä voisi olla paremmin. Minusta ihmisiä oli paljon ja jokaisesta kylästämme eri-ikäisiä. Mikä lienee ollut tarkoituskin!

Kysymykseen “Olisiko intoa ja tarvetta järjestää tapahtumalle jatkoa ja milloin” eräs järjestöpalautteen antajista vastasi, että tällaisen tapahtuman voisi järjestää kerran vuodessa. Hän toivoi, että järjestelyissä voisi olla mukana nuorempia ihmisiä. Toisen järjestöpalautteen antajan mielestä seuraavan tapahtuman olisi voinut järjestää jo syksyllä, esimerkiksi syyskuussa.

7.4 Arviointia ja havaintoja seurakunnan työntekijöiden näkökulmasta

Järjestimme tapahtuman jälkeisellä viikolla palautepalaverin. Palaverissa pohdimme yhdessä tapahtumaan osallistuneiden seurakunnan työntekijöiden kanssa Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuman onnistumista ja kehittämishaasteita. Palautepalaveriin osallistui kolme työntekijää ja opinnäytetyöntekijät. Lisäksi yksi työntekijä oli lähettänyt etukäteen sähköpostilla palautetta ja arviointia tapahtumasta.

Tapahtuman osallistujamäärä oli noin seitsemänkymmentä henkilöä ja se oli erittäin positiivinen yllätys seurakunnan työntekijöille. Lapsia joukosta oli parikymmentä. Myös lasten määrä yllätti työntekijät positiivisesti. Yhdessä ihmeteltiin, onko Uukuniemellä edes niin paljoa lapsia. Järjestöjen mukanaolo koettiin hyvänä asiana ja tapahtuman tunnelmaa kuvailtiin kotoisaksi.

Seurakunnan työntekijät kokivat tapahtuman onnistuneen jopa yli odotusten. Kaikenikäisille löytyi tekemistä. Lapsia kiinnostivat erityisesti askartelu ja puhallustikka. Askartelijoita riitti koko tapahtuman ajaksi. Erityisesti iloittiin askarteluun osallistuneista aikuisista ja karjalanpiirakoiden leipomista kokeilleista miehistä. Todettiin hyväksi, että oli järjestetty myös poikia kiinnostavia toimintapisteitä kuten puhallustikka ja rasvapaalon sammutus. Tapahtumapäivän aikataulu koettiin hyväksi. Yhteinen aloitus ruokailulla ja kirkkohetkellä sekä niiden jälkeen vapaavalintaiset toimintapisteet loivat rakenteeltaan toimivan tapahtuman.

Onnistuneestakin tapahtumasta löytyy aina kehitettävää. Parikkalan seurakunnan työntekijät pohtivat, miten tapahtumaan saataisiin vielä enemmän vuorovaikutusta eriikäisten ihmisten välille. Toinen työntekijöitä mietityttänyt asia oli kysymys siitä, olisi-ko vanhemmalle väelle tarvittu sisälle vielä jokin toimintapiste? Toisaalta ihmisillä näytti riittävän keskusteltavaa keskenään myös ilman järjestettyä toimintaa. Askartelussa olisi yksi apupöytä ollut tarpeen, että askartelutarvikkeet olisi saanut paremmin esille. Pallon tarkkuusheitto -toimintapiste oli sijoitettu yksinään seurakuntatalon alapihalle. Siellä olisi voinut olla myös jotakin muuta toimintaa. Tapahtuman ohjelmasta ja aikataulusta kertovia julisteita olisi ollut hyvä olla ovissa ja seinillä osallistujien nähtävänä.

Työntekijät olivat myös saaneet palautetta, että tapahtumasta tiedottaminen oli ollut puutteellista. Saadun palautteen mukaan Parikkalan-Rautjärven Sanomissa ei tiedotettu tapahtuman aikataulusta ja ohjelmasta. Kirkkoherran kehotuksesta toinen opinnäytetyön tekijöistä oli tapahtuman jälkeen sähköpostitse yhteydessä palautteen antajaan. Palautteen antajan vastauksesta kävi ilmi, että hän oli lukenut vain sen lehtijutun, jossa kerrottiin aikuisopiskelusta. Itse tapahtumasta kertova lehtijuttu oli jäänyt häneltä huomaamatta. Työntekijät totesivat, että seurakunta ei voi tiedottaa tapahtumistaan liikaa. Siksi tiedottamiseen on tärkeää panostaa myös tulevaisuudessa.

Kirkkoherran tehtäväksi tapahtumassa oli määritelty eri-ikäisten ihmisten välisen vuorovaikutuksen havainnointi. Havainnoistaan kirjoittamassaan raportissa kirkkoherra kertoi eri-ikäisten ihmisten vuorovaikutusta tapahtuneen ainakin seuraavissa toimintapisteissä: askartelu, puhallustikka, karkkien määrän arviointi, rasvapalon sammutus ja paloautoon tutustuminen sekä pallon tarkkuusheitto. Kirkkoherran havaintojen mukaan aikuisten puolelta vuorovaikutus oli kannustusta, rohkaisua ja neuvomista. Askartelupisteessä ikäihmiset saivat opastusta ja neuvoja nuoremmilta. Keski-ikäiset ja seniorit keskustelivat keskenään pöydän ääressä. Nokipannupisteessä kaikenikäisten vuorovaikutus oli jatkuvaa, koska paikalla oli koko ajan monen ikäisiä. Tilanteet olivat luontevia ja leppoisia ja niissä oli paljon naurua ja iloa. Kaiken kaikkiaan tapahtumasta jäi hyvä mieli, ilmapiiri oli leppoisa ja kodikas. (Marja-Liisa Malmi, henkilökohtainen tiedonanto 13.3.2016.)

7.5. Arvioinnin pohjalta seurakunnassa tehdyt johtopäätökset

Seurakunnan työntekijöiden mielestä tapahtuma oli niin onnistunut, että vastaavanlaisen tapahtuman voisi järjestää Uukuniemellä vuosittain. Paikallisten järjestöjen ja asukkaiden mukanaoloa suunnittelussa ja toteutuksessa pidettiin ehdottoman tärkeänä. Säännöllisen lapsityön vähetessä tapahtuma nähtiin tarpeellisena toimintamuotona. Tuleviin tapahtumiin löytyy paljon jo valmiita ideoita, koska kirjasimme niitä talteen tammi-kuussa 2016 pidetyssä Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuman suunnittelupalaverissa. Työntekijät totesivat pienelläkin seurakunnalla olevan riittävästi resursseja tämän kaltaisen tapahtuman järjestämiseen ainakin kerran vuodessa. He päättivät laittaa Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuman seurakunnan toimintasuunnitelmaan vuodelle 2017.

7.6. Tapahtumaprosessin arviointia opinnäytetyön tekijöiden näkökulmasta

Mielestämme tapahtumaprosessi oli onnistunut. Idea tapahtumaan ja koko opinnäytetyöhön syntyi omista kokemuksistamme työntekijöinä seurakuntaliitoksen myötä muuttuneissa työympäristöissä. Parikkalan seurakunnan kirkkoherra ja muut työntekijät ottivat idean vastaan myönteisesti ja he sitoutuivat kiitettävästi tapahtuman järjestelyihin. Meistä oli luontevaa ja perusteltua, että me opinnäytetyön tekijät otimme päävastuun tapahtuman organisoinnista. Olihan tapahtumassa kyse myös toisen opinnäytetyön tekijän oman työn kehittämisestä. Kehittämisen on tarkoitus jatkaa opinnäytetyön tekijän palattua opintovapaalta takaisin perhetyönohjaajan virkaansa. Keskinäisessä työnjaossa päädyimme ratkaisuun, jossa Parikkalassa asuva opinnäytetyön tekijä huolehti yhteydenpidosta ja järjestelystä paikan päällä. Toisella paikkakunnalla asuva opinnäytetyön tekijä taas keskittyi enemmän kirjallisiin tehtäviin, kuten kirjeiden ja muistioiden kirjoittamiseen sekä mainoksen ja palautelomakkeiden laatimiseen.

Suunnittelupalaveriin osallistuneiden järjestöjen ja kyläläisten määrä, into ja heidän valmiutensa ottaa vastuuta tapahtuman toteutuksesta yllättivät meidät positiivisesti. Haasteeksi muodostui ideoiden rajaaminen ja kaikille halukkaille sopivan tehtävän löytäminen. Tapahtumasta tiedottamista pohtiessamme päätimme resurssien puutteen vuoksi hylätä idean joka kotiin postin mukana jaettavasta mainoksesta.

Tapahtuma onnistui jopa yli odotusten. Väkeä oli paikalla enemmän kuin olimme osanneet odottaa, ja osallistujien ikäjakauma oli laaja. Ihmiset osallistuivat innokkaasti kaikkiin tapahtuman osioihin, ja lähes kaikki viihtyivät paikalla koko kolmituntisen tapahtuman ajan. Saadun palautteen määrä ja laatu olivat myös myönteinen yllätys. Jos nyt tekisimme palautelomakkeita uudelleen, lisääsimme myös lasten palautelomakkeeseen kysymyksen, jossa tiedusteltaisiin heidän halukkuuttaan osallistua toimintaan, jossa on mukana eri-ikäisiä.

8 POHDINTA

Tässä luvussa tarkastelemme opinnäytetyömme onnistumista sille asetettujen tavoitteiden näkökulmasta. Pohdimme myös prosessin aikana kohtaamiimme eettisiä kysymyksiä. Lisäksi arvioimme sukupolvi- ja työalarajat ylittävän toiminnan tulevaisuutta ja mahdollisuuksia Parikkalan seurakunnassa sekä omaa oppimistamme ja ammatillista kasvuamme.

8.1. Miten onnistuimme?

Opinnäytetyömme tavoitteena oli rohkaista Uukuniemen alueella asuvia eri-ikäisiä seurakuntalaisia toimimaan yhdessä sekä vahvistaa työalarajat ylittävää työtettä Parikkalan seurakunnassa. Mielestämme saavutimme nämä tavoitteet hyvin. Osoituksena siitä oli tapahtumaan osallistuneiden laaja ikäjakauma. Nuorin osallistuja oli noin vuoden ikäinen ja vanhin noin 90-vuotias. Osallistujat kokivat sukupolvien välisen yhteistyön myönteisenä ja toivoivat myös jatkossa järjestettävän samankaltaista toimintaa. Tapahtumassa olivat laajasti edustettuna seurakunnan eri työalat ja työntekijät. Myös työntekijät olivat halukkaita uuden tapahtuman järjestämiseen. Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuma merkittiin Parikkalan seurakunnan yhteiseen toimintasuunnitelmaan vuodelle 2017.

Opinnäytetyön tavoitteena oli myös tuottaa toimintamalli ylisukupolvisesta, työalarajat ylittävästä tapahtumasta. Mielestämme saavutimme myös tämän tavoitteen. Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuman kaltainen tapahtuma on toteutettavissa myös muussa toimintaympäristössä ilman suuria taloudellisia tai henkilöstöresursseja. Tästä opinnäytetyöstä löytyy valmiita ideoita ja toteutustapoja sukupolvi- ja työalarajat ylittävän tapahtuman suunnittelun ja toteutuksen sekä tiedottamisen ja arvioinnin tueksi.

8.2. Miten eettisyys toteutui opinnäytetyöprosessissamme?

Diakoniatyöntekijän eettiset ohjeet julkistettiin Kirkon diakonian päivillä Turussa 22.9.2016. Ohjeet perustuvat diakoniatyöntekijän perustehtävään sekä kristillisiin arvoihin. Näiden eettisten ohjeiden mukaan diakoniatyöntekijä muun muassa tukee ihmisten ja yhteisöjen voimavaroja sekä edistää vuorovaikutuksen syntymistä ja yhteisöllisyyttä ihmisten välillä. (Diakoniatyöntekijöiden Liitto 2016.) Olemme diakoniatyön opiskelijoina olleet opinnäytetyöprosessimme aikana tukemassa Uukuniemen alueella asuvien ihmisten ja yhteisöjen voimavaroja sekä edistämässä vuorovaikutuksen syntymistä ja yhteisöllisyyttä. Kutsuimme Uukuniemen alueella toimivia järjestöjen edustajia ja asukkaita mukaan sukupolvi- ja työalarajat ylittävän tapahtuman suunnittelu- ja toteutusprosessiin. Ihmiset tulivat ja olivat aktiivisesti mukana niin tapahtuman suunnittelussa kuin toteutuksessakin.

Toinen meistä opinnäytetyön tekijöistä työskentelee Parikkalan seurakunnassa perheyönohjaajan virassa. Emme ole kokeneet tämän läheisen suhteen kehittämiskohteeseen häirinneen tai tuottaneen ristiriitoja. Päinvastoin läheisestä suhteesta voi olla etua: kehittämistyö voi jatkua opinnäytetyön tekijän palattua opintovapaan jälkeen hoitamaan omaa virkaansa.

Tapahtuman suunnittelupalaverissa syntyi paljon hyviä toteuttamiskelpoisia ideoita yhteisen kaikenikäisille suunnatun tapahtuman toiminnoiksi. Valitsimme porukalla keskustellen tapahtuman sisällöt. Sovimme myös, kuka vastaa mistäkin toiminnasta. Löysimme sopivaa vastuuta ja tekemistä myös iäkkäimmille mukanaolijoille. Kaksi vanhempaa rouvaa saivat vastuulleen Uukuniemi-aiheisen tietokilpailun tekemisen. Suunnittelupalaverissa ehdotetusta laserammuntapisteestä jouduimme tarkemman harkinnan jälkeen luopumaan. Ammuntaa ei voinut talvella suorittaa ulkona ja sisällä ei ollut käytävissä sopivaa tilaa. Kirkkosali ei mielestämme sopinut ammuntapaikaksi.

Tapahtumassa otettiin valokuvia opinnäytetyömme raporttia varten. Kuvat jäivät seurakunnan käyttöön mahdollista myöhempää tarvetta varten. Kuvien julkaisemiseen saimme luvan.

Palautteen tapahtumasta pyysimme kirjallisena ja nimettömänä. Näin osallistujien oli helpompi antaa rehellinen palaute tapahtumasta. Toinen palautteisiin liittyvä eettinen kysymys oli se, että kirjatessamme joistakin palautteista suoria lainauksia raporttiimme jätimme pois tarkemmat tuntomerkit. Aluksi olimme ajatelleet laittaa suoran lainauksen perään sulkuihin sukupuolen ja ikäryhmän lisäksi myös järjestön, jota henkilö edustaa. Tarkemmin mietittyämme luovuimme tunnustettavuuden vuoksi järjestön merkinnästä.

8.3. Miten tästä eteenpäin Parikkalassa?

Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuma oli sekä osallistujien että Parikkalan seurakunnan työntekijöiden mielestä onnistunut. Osallistujilta saadussa palautteesta tapahtumalle toivottiin jatkoa. Myös erään tapahtuman järjestelyissä mukana olleen kommentti, jonka hän antoi diakonille seurakunnan kesäretkellä, kertoo tyytyväisyydestä Yhdessä Uukuniemellä -tapahtumaa kohtaan. Tämä ikäihminen muisteli, että Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuma oli mukava tilaisuus. Hän myös esitti toiveen, että samankaltainen tapahtuma järjestettäisiin uudelleen. (Heini Meuronen, henkilökohtainen tiedonanto 15.6.2016.)

Seurakunnan työntekijät päättivät järjestää samankaltaisen työalarajat ylittävän, kaikenikäisille tarkoitetun tapahtuman Uukuniemellä myös seuraavana keväänä. Tulevaan tapahtumaan onkin jo olemassa valmiita toimintaideoita, koska kaikki ehdotetut toiminnot eivät mahtuneet mukaan ensimmäiseen Yhdessä Uukuniemellä -tapahtumaan.

Palautekyselyn mukaan ihmiset haluavat mielellään osallistua toimintaan, jossa on mukana eri-ikäisiä. Voisikohan samankaltaista tapahtumaa toteuttaa tulevaisuudessa Uukuniemen lisäksi myös muualla Parikkalan seurakunnan alueella, esimerkiksi Saarella, joka on samaan aikaan (v. 2005) Uukuniemen kanssa Parikkalaan liitetty alue?

Uskomme ja toivomme, että kokemukset sukupolvien välisestä yhteistoiminnasta Yhdessä Uukuniemellä -tapahtumassa madaltavat kynnystä osallistua kaikenikäisille tarkoitetun avoimen kerhon toimintaan. Tähän asti avointa kerhoa Uukuniemellä on toteuttanut lastenohjaajan ja perhetyöohjaajan muodostama työpari. Osallistujat ovat olleet pääasiassa äitejä ja lapsia. Ikäihmisten mukaan saaminen voisi olla helpompaa, jos työparin toinen jäsen olisi diakoniatyöntekijä tai pappi. Silloin kerho ei niin selkeästi profiloituisi lasten kerhoksi. Osan kerhon ohjelmasta voisi toteuttaa kaikille yhteisenä toi-

mintana. Osa toiminnasta voisi olla myös erikseen ikäihmisille ja lapsiperheille. Uukuniemen avoimen kerhon toiminnan kehittämistä Parikkalan seurakunnassa on tarkoitus jatkaa sitten, kun opinnäytetyön tekijä palaa takaisin työhönsä perhetyönohjaajaksi.

8.4. Mitä tästä jäi jaettavaksi?

Yhdessä Uukuniemellä -tapahtumassa keräämämme osallistujapalautteen mukaan ihmiset haluavat osallistua toimintaan, jossa on mukana eri-ikäisiä. Saamamme palaute myös vahvistaa aikaisemmin opinnäytetyössä esittelemämme tutkimustulokset ja kokemukset, joiden mukaan yhteinen ruokailu, liikunta, leipominen ja kädentaidot ovat suosituinta tekemisiä eri-ikäisten yhteisessä toiminnassa (Elämänkulku ja ikäpolvet -hanke 2014).

Opinnäytetyömme on yksi esimerkki työala- ja sukupolvirajat ylittävästä toimintatavasta, joka on helposti muokattavissa kunkin seurakunnan toimintaympäristöön. Yhdessä Uukuniemellä -tapahtuman kaltaisen tapahtuman järjestäminen on mahdollista ilman suuria taloudellisia tai henkilöstöresursseja. Tapahtuman ja toimintapisteiden sisältöä ja määrää voi muokata tarpeen ja tilanteen mukaan.

Saimme opinnäytetyöprosessin aikana yhteydenoton Petäjaveden seurakunnasta, jossa oli vireillä samankaltaista kehittämistoimintaa. Tämä yhteydenotto vahvisti käsitystämme siitä, että opinnäytetyömme on ajankohtainen. Toinen vahvistus opinnäytetyömme ajankohtaisuudesta on se, että meitä pyydettiin esittelemään opinnäytetyötämme Diakonian tutkimuksen seuran Tutkimuksen päivään 14.11.2016. Näyttää siltä, että sukupolvi- ja työalarajat ylittävälle, eri toimijoiden yhdessä järjestämälle yhteistyölle on tarvetta Parikkalan ulkopuolellakin.

Resurssien pieneneminen erityisesti pienissä maalaisseurakunnissa lisää yhteistyön tarvetta ja merkitystä toimintojen järjestämisessä. Yhteistyötä ja kumppanuutta tarvitaan sekä eri työalojen kesken että eri toimijoiden välillä. Yhdessä saamme aikaan enemmän! Kuten aiemmin opinnäytetyössämme totesimme, seurakunnalla on merkittävä rooli maaseudun ihmisten elämässä. Yhteiskunnan ja elinkeinoelämän palvelut siirtyvät yhä kauemmas syrjäseutujen ihmisten ulottuville. Siksi seurakunnan toimintojen ja työnteki-

jöiden on entistä tärkeämpää jalkautua myös kyläläisten ja kyläyhteisöjen pariin. Vain sillä tavalla seurakunta voi uskottavasti olla kaikkien saavutettavissa oleva lähiseurakunta. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.d.)

Esittelemme opinnäytetyötämme meidän molempien opinnäytetyön tekijöiden kotiseurakunnassa ja rovastikunnallisissa yhteistyöryhmissä. Olemme yhteydessä Mikkelin hiippakuntaan ja tiedustelemme kasvatus- ja diakoniatyön hiippakuntasuhteiden kiinnostusta opinnäytetyötämme kohtaan. Tiedotamme valmistuneesta opinnäytetyöstämme Parikkalan seudun paikallislehdille sekä Pikkuväki- ja Diakonia-lehdelle.

8.5. Mitä opimme tästä?

Opinnäytetyön tekeminen oli mielenkiintoinen prosessi, jossa uuden oppimisen lisäksi pystyimme hyödyntämään jo aiemmin hankkimiamme tietoja ja taitoja. Yhteistyömme kehittyi prosessin aikana ja alkuvaiheen omista asioista ja teksteistä siirryimme loppuvaiheessa yhteisesti kirjoitettuun ja muokattuun tekstiin. Huomaamme, että työskentelemme on edennyt dialogisen oppimisen periaatteiden mukaan. Opinnäytetyömme on edennyt keskinäisessä dialogisessa prosessissa. Olemme työstäneet opinnäytetyötämme vuorovaikutteisesti tekemämme tutkimussuunnitelman pohjalta. (Muukkonen & Bouters 2011, 65.)

Vaikka olemmekin työskennelleet seurakuntien viroissa jo useita vuosia, uskomme, että meissä on opinnäytetyöprosessin aikana tapahtunut ammatillista kasvua. Ammatillinen kasvu tarkoittaa psyykkis-emotionaalista kasvua kohti entistä laajempaa ammatillisuutta. Ammatillinen kasvu koostuu muun muassa yksilön omista henkiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen muutokseen liittyvistä asioista. Ammatillinen kasvu on prosessimaista eli vaiheittaista. Se on myös henkilökohtaista ja sidoksissa yhteisöön. (Mäkinen, Raatikainen, Rahikka & Saarnio 2009, 33.)

Diakoniatyöntekijän ydinosaaminen jakautuu neljään osa-alueeseen. Näistä yksi on yhteiskunnallinen ja yhteisöllinen osaaminen. Tällä tarkoitetaan muun muassa yhteisöllisyyden ja osallisuuden puolustamista ja lisäämistä. Diakoniatyöntekijän ydinosaamisen keskiössä ovat ihmiset ja yhteisöt, jotka ovat paitsi avun tarvitsijoita myös voimavaroja

ja kumppaneita. (Palvelu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työntekijöille ja toimijoille i.a.c.)

Opinnäytetyöprosessi on vahvistanut yhteisöllistä osaamistamme. Olemme ymmärtäneet entistä syvemmin eri toimijoiden välisen kumppanuuden tärkeyden ja merkityksen. Seurakunnan työntekijöinä meidän on tärkeää verkostoitua paitsi virallisten organisaatioiden esimerkiksi kunnan eri hallinnonalojen myös paikallisten yhteisöjen ja asukkaiden kanssa. (Palvelu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työntekijöille ja toimijoille i.a.c.)

Opinnäytetyöprosessi opetti meitä myös ymmärtämään osallistujapalautteen keräämisen tärkeyttä ja merkitystä. Usein työelämässä varsinkin kirjallisen palautteen kerääminen osallistujilta on tuntunut työläältä, ja siksi se liian usein jää tekemättä. Saadun palautteen analysoiminen on oiva apu toiminnan suunnittelussa, kehittämisessä ja ammatillisessa kasvussa.

Tulevaisuudessa Parikkalassa niin kuin muissakin pienissä, harvaan asutuissa maaseutu-seurakunnissa väestön ikärakenne vanhenee entisestään. Nuoret muuttavat työn perässä kaupunkeihin ja asutuskeskuksiin ja vanhusväestön määrä lisääntyy. Myös kauppa- ym. palvelut kaikkoavat. Mielestämme tällaisilla maaseutualueilla tarvitaan entistä enemmän sosiokulttuurisia innostajia. Työntekijäresurssien pienentyessä tarvitaan erityisesti pienissä maalaisseurakunnissa entistä enemmän vapaaehtoistoimijoita. Vapaaehtoistoiminta ja -toimijat edellyttävät organisointia ja tukemista. Onko seurakunnan työntekijöiden rooli tulevaisuudessa entistä enemmän toimia mahdollistajana, innostajana ja tukijana? Opinnäytetyömme edetessä mieleemme on noussut ajatus, voisimmeko me seurakunnan työntekijöinä irrottautua työntekijäkeskeisyydestä ja toimia enemmän sosiokulttuurisen innostajan roolissa? Tämä sosiokulttuurisen innostajan roolin tiedostaminen onkin yksi suurimpia ammatillisia oivalluksiamme tämän opinnäytetyöprosessin aikana.

Ammatillisuuteen kuuluu myös se, että osaa soveltaa käytäntöön strategioita ja linjauksia. Mielestämme olemme olleet mahdollistamassa sekä vanhustyön strategiassa että kirkon maaseutulinjauksissa painotettuja asioita. Olemme olleet luomassa Uukuniemellä toimintoja, joissa eri sukupolvet kohtaavat toisiaan (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c.) Olemme myös ehkäisseet yksinäisyyden uhkaa mahdollistamalla Uuku-

niemen asukkaille ateriayhteyden ja kaikenikäisten yhteen tulemisen (Kirkon maaseutu-
linjaukset 2015, 12).

Seurakuntalaisten osallisuutta on painotettu monissa kirkon strategioissa. Siitä huolimatta meillä kirkon työntekijöillä on vielä paljon opittavaa, että kykenisimme näkemään seurakuntalaiset tasapuolisina kumppaneina ja aktiivisina toimijoina. Myös Päivi Thitzin väitöskirja osoittaa, että yhteisöllisyyden kehittämisen haasteet liittyvät nimenomaan seurakuntien työntekijäkeskeisiin toimintatapoihin. Seurakuntalaisten aito osallisuus edellyttää ennen muuta, että seurakuntalaisilla on mahdollisuus olla mukana seurakunnan yhteisöllisyyden rakentamisessa. (Thitz 2013, 5–6.)

Uskomme, että ainakin tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa mukana olleet kokivat osallisuutta Yhdessä Uukuniemellä -tapahtumassa. Päivi Thitz kirjoittaa väitöskirjassaan, että osallisuuden kokemisessa tärkeintä on vuorovaikutuksellinen suhde yhteisöön sekä tunne kuulumisesta toisten joukkoon (Thitz 2013, 38). Tapahtumassa havaintoja tehneen kirkkoherran mukaan myönteistä vuorovaikutusta tapahtui eri-ikäisten kesken. Osallisuuden toteutumista kuvanee myös kirkkoherran havainnointiraportissa ilmaiseva lause:

Kaiken kaikkiaan tapahtumasta jäi hyvä mieli. Ilmapiiri oli leppoisa ja kodikas.

Meidän kirkko – osallisuuden yhteisö -strategian mukaan kirkossa osallisuus merkitsee muun muassa Jumalan luomistyön tuottamien hyvien asioiden jakamista muiden kanssa siten, että kaikki tulisivat niistä osallisiksi (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a.). Mielestämme tapahtuman järjestelyissä mukana olleet uukuniemeläiset olivat jakamassa muille Jumalan luomistyön tuottamia hyviä asioita. Esimerkiksi Martat neuvoivat piirakoiden tekemisessä ja VPK ohjasi, kuinka rasvapalo sammutetaan. Osallisuuden kokemista ja iloa eri-ikäisten kohtaamisesta kuvanee myös tämä palautteenantajan kommentti:

Jokaisella ikäpolvella on jotain annettavaa toisilleen.

LÄHTEET

- Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Opas Diakonia-ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä varten. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja. C Katsauksia ja aineistoja 17. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu. Saatavana verkkoversiona <http://www.diak.fi/opiskelu/opinnaytetyo/Sivut/default.aspx>.
- Diakoniatyöntekijöiden liitto. Diakoniatyöntekijän eettiset ohjeet. Viitattu 15.10.2016. www.dtl.fi/uploads/DTL_eettisetohjeet_2016.pdf
- Elämänkulku ja ikäpolvet -hanke 2014. Viitattu 12.1.2016. www.ikapolvet.fi/hanke.
- Halava, Ilkka; Helin, Matti & Salmi, Pontus 2009. Kansankirkon MYYTINMURTAJAT. Helsinki: Edita.
- Heino, Taina 2016. Osallistava arviointi, asiakasosallisuus ja asiakaspalaute. Luento 17.8.2016. Diakonia-ammattikorkeakoulu: Oppimateriaalipankki.
- Hännikäinen, Maritta & Rasku-Puttonen, Helena 2006. Johdanto: Päiväkoti ja koulu vuorovaikutuksellisina yhteisöinä. Teoksessa Kirsi Karila, Maarit Alasuutari, Maritta Hännikäinen, Anna Raija Nummenmaa & Helena Rasku-Puttonen (toim.) Kasvatusvuorovaikutus. Tampere: Vastapaino, 11–16.
- Innokylä i.a. Viitattu: 15.11.2016. <https://www.innokyla.fi/web/malli109565>
- Kansalaisyhteiskunta i.a. Viitattu 10.9.2016. www.kansalaisyhteiskunta.fi/tietopalvelu/osallistuminen_ja_vaikuttaminen/sosiokulttuurinen_innostaminen.
- Kauhanen, Juhani; Juurakko, Arto & Kauhanen, Ville 2002. Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus. Porvoo; Helsinki: WSOY.
- Kirkkohallitus 2016. Toimintalomakkeiden A1–A7 täyttöohjeet 1.1.2017. Viitattu 16.10.2016. [http://www.sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/19FDCA57A5EC834AC2257F1E002B91A9/\\$FILE/Toimintalomakkeiden%202017%20t%E4ytt%F6ohjeet.pdf](http://www.sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/19FDCA57A5EC834AC2257F1E002B91A9/$FILE/Toimintalomakkeiden%202017%20t%E4ytt%F6ohjeet.pdf)
- Kirkon maaseutulinjaukset 2015. Lähiseurakunta – maaseudun henki ja elämä. Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja 27, Kirkko ja toiminta. Helsinki: Kirkkohallitus.

- Kivelä, Sirkka-Liisa & Vaapio, Sari 2011. Vanhana tänään. Helsinki: Suomen Senioriliike ry.
- Korhonen, Merja 2006. Sukupolven merkitys vuorovaikutussuhteissa. Teoksessa Kirsi Karila, Maarit Alasuutari, Maritta Hännikäinen, Anna Raija Nummenmaa & Helena Rasku-Puttonen (toim.) Kasvatusvuorovaikutus. Tampere: Vastapaino, 51–69.
- Koskinen, Simo 2007. Ikäihmisen asema Suomessa ja ikääntymisen käsityksiä. Teoksessa Taimi Tulva, Ilkka Uusitalo ja Kimmo Harra (toim.) Vanhuuden monet kasvot. Helsinki: OKKA-säätiön julkaisuja, 18–49.
- Kurki, Leena 2000. Sosiokulttuurinen innostaminen. Tampere: Vastapaino.
- Malmi, Marja-Liisa 2016. Kirkkoherra, Parikkalan seurakunta. Parikkala. Havainnointiraportti 13.3.2016. Tuloste tekijän hallussa.
- Meuronen, Heini 2016. Diakoni, Parikkalan seurakunta. Parikkala. Henkilökohtainen tiedonanto 15.6.2016.
- Muukkonen, Hanni & Bauters, Merja 2011. Suorittamisesta yhdessä luomiseen ja arviointiin. Teoksessa Terhi Aaltonen-Ogbeide, Pentti Saastamoinen, Hannu Rainio & Tero Vartiainen . Silmät auki sosiaaliseen mediaan. Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan julkaisu 3/2011, 128–147.
- Mäkinen, Heli 2014. Kokemuksia sukupolvien välisestä leirityöstä Helsingin Mikaelin seurakunnassa. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Kauniaisien toimintayksikkö. Opinnäytetyö.
- Mäkinen, Päivi; Raatikainen, Eija; Rahikka, Anne & Saarnio, Tuula 2009. Ammattina sosionomi. Helsinki: WSOY-oppimateriaalit.
- Palvelu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työntekijöille ja toimijoille i.a.a. Tilastouudistus 2017. Viitattu 13.1.2016.
<http://www.sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?Open&cid=Content28D8E3>
- Palvelu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työntekijöille ja toimijoille i.a.b. Seurakuntien väkiluvut 2015. Viitattu 15.11.2016.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp3?open&cid=Content3D45B8>
- Palvelu Suomen evankelis-luterilaisen kirkon työntekijöille ja toimijoille i.a.c. . Diakonian viranhaltijan ydinosaaminen 2010. Viitattu 18.9.2016.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F69989152F5F3B0AC2257744002BF5ED/\\$FILE/diakonia_yo.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F69989152F5F3B0AC2257744002BF5ED/$FILE/diakonia_yo.pdf)
- Parikkalan seurakunta i.a. Viitattu 15.11.2016. <http://www.parikkalansrk.fi/>

- Pesonen, Heikki & Vesala, Kari Mikko 2006. Seurakunnat yhteistyökumppaneina maaseudun kehittämisessä. Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän julkaisuja 1/2006. Viitattu 7.10.2016.
http://www.maaseutupolitiikka.fi/files/236/YTR_julkaisu_1_2006.pdf
- Pesonen, Marja; Ahlfors, Heli; Haapiainen, Timo-Matti; Jukko, Risto; Murtovuori, Jussi; Nummela, Irene; Peippo, Tiina; Rikkinen, Minna; Seppänen, Arja & Sten, Maria 2012. Aikuiset seurakuntalaisina. Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:7. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Rikkinen, Minna 2012. Selvitys seurakuntien aikuistyöstä.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/A0AF7DED6FD7C169C2257AE7004CA7CC/\\$FILE/Selvitys%20aikuisty%F6st%E4%20seurakunnissa%20Minna%20Rikkinen201112.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/A0AF7DED6FD7C169C2257AE7004CA7CC/$FILE/Selvitys%20aikuisty%F6st%E4%20seurakunnissa%20Minna%20Rikkinen201112.pdf)
- Saarenheimo, Marja; Pietilä, Minna; Tiihonen, Arto; Pohjolainen, Pertti; Maununaho, Sonja; Raitakari, Sari & Aarnisalo, Lydia 2013. Neljän polven treffit. Ikäpolvitoiminnan opas. Helsinki: Vanhustyön keskusliitto.
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a. Meidän kirkko – osallisuuden yhteisö. Viitattu 23.11.2015.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/\\$FILE/kirkon_strategia_2015_mietinto.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/$FILE/kirkon_strategia_2015_mietinto.pdf)
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.b. Meidän kirkko – välittävä yhteisö. Viitattu 24.11.2015. <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content401510>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.c. Vanhustyön strategia. Viitattu 16.12.2015.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/DF0ABA2ACB69098AC225770A0037182B/\\$FILE/kirkonvanhustyonstrategia.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/DF0ABA2ACB69098AC225770A0037182B/$FILE/kirkonvanhustyonstrategia.pdf)
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.d. Kirkon läsnäolo maaseudulla. Kirkon maaseutustrategia 2008. Viitattu 14.7.2016.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/\\$FILE/Kirkon_maaseutustrategia.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/$FILE/Kirkon_maaseutustrategia.pdf)
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.e. Seurakuntarakenteet muuttuvat 2000-luvulla. Viitattu 11.10.2016.
<http://evl.fi/EVLfi.nsf/Documents/ED04FE7C4DB5B2A7C22576AB002EAF94?OpenDocument&lang=FI>

- Takamaa, Reijo; Grönholm, Niklas; Holländer, Ann-Mari; Jokela, Eero; Kähkönen, Noora; Vappula, Katri & Vinko, Tuula 2012. Tytöt ja pojat seurakuntalaisina. Suomen ev.lut. kirkon kirkkohallituksen julkaisuja 2012:5. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Thitz, Päivi 2013. Seurakunta osallisuuden yhteisönä. Itä-Suomen yliopisto. Yhteiskuntatieteiden tiedekunta. Akateeminen väitöskirja.
- Vallo, Helena & Häyrinen, Eija 2014. Tapahtuma on tilaisuus. Tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. Helsinki: Tietosanoma.
- Vilka, Hanna & Airaksinen, Tiina 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

LIITE 1: Kutsu suunnittelupalaveriin

Parikkalassa Marraskuussa 2015

Tervehdys Parikkalan seurakunnasta,

Olemme suunnittelemassa työala- ja sukupolvirajat ylittävää, kaiken ikäisille Uukuniemeläisille tarkoitettua ”Runsaasti Niukkalassa” – tapahtumaa Uukuniemen seurakuntatalolle. Tapahtuma on tarkoitus järjestää lauantaina 14.3.2016.

Haluaisimme kutsua sinut ja edustamasi järjestön _____ mukaan tapahtuman suunnitteluun ja toteutukseen, jotta tapahtumasta tulisi koko Uukuniemen yhteinen ja varmasti ”uukuniemeläisten näköinen”.

**TAPAHTUMAN SUUNNITTELUPALAVERI PIDETÄÄN
UUKUNIEMEN SEURAKUNTATALOLLA TO
14.1.2016 KLO 12.** Toivottavasti pääset mukaan!

Tapahtuman järjestämisessä ovat mukana Diakonia Ammattikorkeakoulun sosionomi-diakoni opiskelijat Jaana Vaittinen ja Mervi Kekäle, jotka tekevät opinnäytetyötään työala- ja sukupolvirajat ylittävästä yhteistyöstä seurakunnassa. Tapahtuman ja opinnäytetyön tavoitteena on rohkaista eri-ikäisiä seurakuntalaisia ja kyläläisiä toimimaan ja viettämään aikaa yhdessä.

Yhteistä tapahtumaa odottaen,

Parikkalan seurakunnan työntekijöiden puolesta,
Kirkkoherra Marja-Liisa Malmi

sekä opiskelijat Mervi Kekäle ja Jaana Vaittinen

Lisätietoja saat Jaanalta p.

LIITE 2: Suunnittelupalaverin asialista

TAPAHTUMAN SUUNNITTELUPALAVERIN ASIALISTA

Aika: torstai 14.1.2016 klo 12 –

Paikka: Uukuniemen seurakuntatalo

LÄSNÄ:

ASIOITA:

Kahvit, Alkukahartaus, Esittelykierros

1. Tapahtuman taustaa; avoin kerho, opinnäytetyö
Kehittämispainotteinen opinnäytetyö, Sukupolvi- ja seurakunnan työalarajat ylittävä tapahtuma, toimintamalli samankaltaisten tapahtumien järjestämiseen ja toiminnan kehittäminen.
2. Tapahtuma kaikenikäisille Uukuniemen seurakuntatalolla lauantaina 12.3.2016 klo 11- 14
 - periaatteita: osallistuminen, jakaminen, jokaiselle jotakin...
(Onko kellonaika hyvä? entä tapahtuman nimi?)
3. Ideoita tapahtumapäivän ohjelmaan ja toimintapisteisiin, ohjelma ja aikataulu, tehtävänjako
4. Tapahtumassa tarvittavat laitteet, tarvikkeet ja materiaalit
5. Tapahtuman budjetti
 - Kustannukset hoidetaan seurakunnan eri työmuotojen budjetista
6. Tapahtumasta tiedottaminen
7. Tapahtuman palaute
 - Osallistujilta ja yhteistyötahoilta kerätään palaute tapahtumassa
 - arviointipalaveri seurakunnantyöntekijöille torstaina 17.3. klo 13.30 Parikkalan Pikku Pietarissa
8. Palaverin päätös ja loppu siunaus

LIITE 3: Yhdessä tuotetut ideat tapahtuman sisällöksi

SUUNNITTELUPALAUVERISSA KEKSITYJÄ IDEOITA TAPAHTUMAN SISÄLLÖKSI:

- Kasvintunnistus esim. puulajit tai puun pituuden arviointi
- Uukuniemi-tietokilpailu
- Potkukelkkaviesti
- Tietokoneen käytön opastaminen /ääreiskäyttöä testaava peli
- Uusien, erityisesti ikäihmisten ruokasuositusten ohjausta
- Kilpailu -> palkinto
- Ryhmäytyminen, syntymäajan mukaan jonojärjestäytyminen
- Kirjan painon arviointi
- Tandemhiihto, kengänheitto
- Tossupallo
- Viesti, jossa liikunnallisempi osio ja taidollisempi osio
- Piirakanpaisto tai muu leipominen
- Smoothien tai muffinien teko
- Rasvapalon sammutus ja paloauto
- Laserammunta
- Tikanheitto, tarratikot, puhallustikka
- Mönkkö
- Musiikkia
- Esineen etsintä
- Köydenveto lumihangessa
- Myyjäiset
- Tornin palikoista

LIITE 4: Tapahtuma mainos

YHDESSÄ UUKUNIEMELLÄ – TAPAHTUMA KAIKENIKÄISILLE

Lauantaina 12.3. klo 11 - 14

Uukuniemen seurakuntatalolla

Klo 11.00 Soppalounas

Ohjelmassa mm. Uukuniemi-tietokilpailu,
puhallustikka, askartelua, kilpailuja, pelejä,
nokipannukahvit, piirakanpaistoa, paloauton
esittely ja sammutusharjoitus sekä yhteinen
kirkkohetki

TERVETULOA!

Tapahtuman järjestää Parikkalan seurakunta yhdessä Uukuniemeläisten järjestöjen ja kyläläisten kanssa.

TAPAHTUMA ON ILMAINEN!

LIITE 5: Parikkalan-Rautjärven Sanomien juttu tapahtumasta 29.2.2016.

Yhdessä Uukuniemellä

Uukuniemen seurakuntatalolle Niukkalaan odotetaan vilskettä, kun seurakunta järjestää siellä yhdessä kyläläisten ja uukuniemeläisten järjestöjen kanssa *Yhdessä Uukuniemellä*-tapahtuman lauantaina 12. maaliskuuta.

- Tavoitteena on koota kaikenikäisiä toimimaan ja olemaan yhdessä, opintovapaalla oleva seurakunnan perhe-

työnohjaaja **Jaana Vaittinen** kertoo.

Tapahtuma liittyy hänen ja kiteeläisen opiskelutoverinsa **Mervi Kekäleen** opinnäytetyöhön.

- Järjestämme yhteistyössä mukana olevien tahojen kanssa seurakunnan työala- ja sukupolvirajat ylittävän tapahtuman. Periaatteena on yhteinen tekeminen ja jakaminen.

Päivä alkaa kello yhdeltätoista nautittavalla seurakunnan tarjoamalla keittolounaalla, jota seuraa yhteinen kirkkoetki.

Luvassa on monenlaista tekemistä ja toimintaa. Martat muun muassa opastavat karjalanpiirakoiden teossa, maamiesseura testaa kasvin-tuntemusta. **Kerttu Valtonen** ja **Suoma Tuominen** ovat valmisteelleet Uukuniemi-

aiheisen tietokilpailun. Ulkona Uukuniemen Urheilijat järjestää liikunnallista ohjelmaa. Uukuniemen VPK tuo paikalle paloauton ja opastaa rasvapalon sammutuksessa. Nokipannukahvia tarjoaa **Esiko "Lätsä" Luukkonen**.

- Kirkkoherra **Marja-Liisa Malm**in lisäksi tapahtumassa on mukana muitakin seurakunnan työntekijöitä, jotka

järjestävät muun muassa askartelua ja kilpailuja.

Mukaan tuleville Jaanalla on liikenteellinen toive.

- Autot olisi hyvä jättää teiden varsille, koska parkkipaikkaa tarvitaan tapahtumapäivän ohjelmassa.

Yhdessä Uukuniemellä seurakuntatalolla Niukkalassa 12.3. klo 11-14.

Sukupolvia ylittävä kokeilu Uukuniemellä

MAIJA ALA-NIKKOLA

Aikuisopiskelijat Jaana Vaittinen ja Mervi Kekäle opiskelevat monimuotokoulutuksessa Diakonta-ammattikorkeakoulussa Pteksämäellä. Opiskelijat ovat järjestämässä *Yhdessä Uukuniemellä* -tapahtumaa lauantaina.

- Tapahtuma liittyy kehittämistehtäväämme sukupolvien ylittävää toimintaa, jossa rohkaistaan eri ikäisiä ihmisiä toimimaan yhdessä. Tapahtuma toteutetaan yhdessä Parikkalan seurakunnan ja uukuniemelaisten yhdistysten kanssa, kertovat opiskelijat.

Suunnittelu käynnistyi yhdistysten tapaamisessa ja tapahtuma toteutetaan Niukkalassa.

Lisäpätevyyttä työhön

Vaittinen ja Kekäle kertovat Uukuniemen alueen olevat mielenkiintoinen kohde kehittämistehtävälle. Uukuniemi oli liitoskunta, palvelut ovat vähentyneet ja väkeä muuttanut pois.

- Resurssit ovat seurakunnissa myös vähentyneet, ja

tulevaisuudessa rajaseudulla monet tehtävät yhdistyivät käytännön seurakuntatyössä.

Kumpikin hakee opiskelusta lisäpätevyyttä seurakuntatyöhön. Tällä innolla heillä on puoleltoista vuoden kuluttua taskussaan sosionomi amk -diakonin tutkinnot.

- Saamme työyhteisöltä tuen. Opiskelijana oleminen tuo vaihtelua ja into on korkealla, toteaa Kekäle.

Jaana Vaittinen on optio- vapaalla Parikkalan ja Mervi Kekäle Kiteen seurakunnasta.

- Haluamme laajentaa kokemusta ja koulutusta. Elämässä on jo oppinut jotain, ja koulutuksessa voi pelata omaa työtään, lisää Vaittinen.

Kumpikin näkee haasteellisimpana opiskelun verkkokursseilla. Some-asiat ovat Vaittiselle tuttuja, sillä Parikkalan seurakunnan lapsi- ja nuorisotyöllä on jo omat facebook-sivut. Niiden kautta on voinut välittää välähdyksiä seurakunnan arjesta ja työstä.

Myönteistä uteliaisuutta

Vaittista kiinnostaa jatkossakin yli sukupolvien- toiminta.

- Hyvä esimerkki on Uukuniemellä toimiva Avoin kerho, johon ovat kaikenikäiset tervetulleita.

Hän viittaa Vanhustyön Keskustalon Elämän kulku ja ikäpolvet -tutkimushankkeeseen, jonka malleja hän tottuo voitavansa toteuttaa Uukuniemellä.

Tällä innolla heillä on puoleltoista vuoden kuluttua taskussaan sosionomi amk -diakonin tutkinnot.

- Perustana on ajatus, että kaikenikäisillä ihmisillä on annettavaa toisilleen ja yhteisölleen.

Muuttuvassa maailmassa olisi hyvä virittää myönteistä ikäpolvien välistä uteliaisuutta vaikkapa elämäntarinoilla, toimintatuokiolla, retkillä tai tuokiolla nykytekniikan parissa.

Aikuisopiskelijat Mervi Kekäle (vas.) ja Jaana Vaittinen opiskelevat vuosien työrupeaman jälkeen lisäpätevyyttä seurakuntatyöhön. KUVA: MAIJA ALA-NIKKOLA

LIITE 7: Uukuniemi-tietokilpailu

UUKUNIEMI TIETOVISA

Vastaajan nimi:

Valitse (ympyröi) yksi vaihtoehto:

1. Uukuniemen nykyinen kirkko vihittiin käyttöön
 - 1) vuonna 1797
 - 2) vuonna 1760
 - 3) vuonna 1892

2. Matkamiehen risti sijaitsee
 - 1) Papinniemen kirkkokalliolla
 - 2) Paakasalmen hautausmaalla
 - 3) Säässynän mäellä

3. Uukuniemi-seura perustettiin
 - 1) vuonna 1952
 - 2) vuonna 1960
 - 3) vuonna 1962

4. Uukuniemeltä lähti evakkoon
 - 1) noin 1500 henkilöä
 - 2) noin 2500 henkilöä
 - 3) noin 4000 henkilöä

5. Uukuniemen seurakuntatalon käyttöönottojuhla pidettiin
 - 1) 8.6.2003
 - 2) 10.6.2005
 - 3) 8.6.2006

6. ”Uukuniemen usko” –laulun sävelsi
 - 1) Pentti Tiainen
 - 2) Eino Tiainen
 - 3) Petri Tiainen

7. Uukuniemellä kasvoi Suomen pisin koivu vuonna. Koivun löysi Veikko Ivanoff. Vuonna 1968 koivun pituudeksi mitattiin
 - 1) 30,50 metriä
 - 2) 30,70 metriä
 - 3) 31,20 metriä

8. Uukuniemen perinneruoka on
 - 1) sikasoppa
 - 2) rusinasoppa
 - 3) rantakala

9. Parikanniemen orpokoti aloitti toimintansa
 - 1) Parikkalassa
 - 2) Uukuniemellä
 - 3) Saarella

10. Uukuniemen Nuorisoseura on perustettu
 - 1) vuonna 1990
 - 2) vuonna 1895
 - 3) vuonna 1896

11. Uukuniemen kirkon alttaritaulu ”Kristus ristillä” on taiteilija Mikko Kiljanderin maalaa-
ma kopio Kaavin kirkon alttaritaulusta
 - 1) vuonna 1799
 - 2) vuonna 1883
 - 3) vuonna 1919

12. Uukuniemen asukasluku ennen sotaa oli
 - 1) noin 2500 asukasta
 - 2) noin 4000 asukasta
 - 3) noin 6100 asukasta

13. Parikkalan, Saaren ja Uukuniemen kuntaliitos tehtiin
 - 1) vuonna 2005
 - 2) vuonna 1996
 - 3) vuonna 2006

Tämän Uukuniemi tietovisan ovat tehneet uukuniemeläiset XX ja XX. Suurkiitos heille.

Tietovisan tulokset julkistetaan ”Yhdessä Uukuniemellä” -tapahtuman lopuksi 12.3.2016 (n. klo 13.45).

LIITE 8: Turvallisuusasiakirjan malli

TURVALLISUUSASIAKIRJA

1. Perustiedot tapahtumasta

Osanottajamäärä:

2. Tapahtuman toteutus

1. Osallistujat:

2. Henkilöstö (määrä ja tehtäväjako)

3. Kuvaus kuljetuksesta (seurakunnan vastuulla olevasta osuudesta)

Jokainen saapuu omin kyydein.

4. Kuvaus tapahtuman pitopaikasta ja luonteesta

1. Yleiskuvaus

2. Ruokahuollon kuvaus

Uukuniemen päässä tuntipalkkaisena toimiva emäntä-siivoja paikallisine vapaaehtoisine avustajineen valmistaa keittoruuan. Ruoka on tarjolla klo 11 alkaen

3. Tapahtumaturvallisuuden kuvaus

5. Kuvaus ohjelmasta

1. Yleiskuvaus

2. Erityisohjelmat (turvallisuuden kannalta vaativampi ohjelmaosio sekä muut erityisjärjestelyä vaativatohjelmat)

6. Kuvaus osallistujille tarkoitetusta ennakkotiedosta

1. Ennakkoinformaatio

2. Leiri/retkikirje

7. Tapahtumaan liittyvien riskien arviointia

8. Turvallisuusasiakirjan käsittely

1. Asiakirjan hyväksyminen

esimiehen allekirjoitus

____/____ _____

2. Asiakirjaan perehtyminen

leirin turvallisuusvastaavan allekirjoitus

____/____ _____

muun henkilökunnan allekirjoitukset

____/____ _____

____/____ _____

____/____ _____

____/____ _____

____/____ _____

LIITE 9: Palautekyselylomake aikuisille

YHDESSÄ UUKUNIEMELLÄ TAPAHTUMAN PALAUTELOMAKE

Pyydämme palautettasi, että pystymme jatkossa kehittämään yhteistä toimintaamme eri-ikäisten uukuniemeläisten keskuudessa.

TAUSTATIEDOT:

Olen mies nainen

Ikä : alle 10 v 11-17 v 18-29 v 30-65 v yli 65 v

Olin mukana tapahtumassa:

osallistujana järjestelytehtävissä

Mielestäni mukavimmat toimintapisteet olivat (VALITSE KOLME MUKAVINTA)

Ruokailu	☐	Piirakanpaisto	☐
Kirkkohetki	☐	Raamatun painon/ Karkkien määrän arviointi	☐
Puhallustikka	☐	Kasvintunnistus/ Puunpituuden arviointi	☐
Askartelu	☐	Nokipannukahvit	☐
Uukuniemi tietokilpailu	☐	Paloauto/ sammutusharjoitus	☐
		Ulkopelit/leikit	☐
		Tietokone"pelit"	☐

Mitä tekemistä toivoisit mahdollisten tulevien tapahtumien toimintapisteille?

Seuraavaan Yhdessä Uukuniemellä tapahtumaan tulen mukaan (Valitse yksi)

osallistujana osallistun ja tuon mukana kavereita
 järjestelytehtäviin en halua osallistua uudestaan

Mielipiteeni eri-ikäisten yhteisestä toiminnasta:

Osallistun mielelläni toimintaan jossa on mukana eri-ikäisiä
 Haluaisin mieluummin toimia vain oman ikäisten kanssa

Perustelut:

Käännä

Toiveeni tulevista tapahtumista ja terveiseni tapahtuman järjestäjille:

KIITOS TAPAHTUMAAN OSALLISTUMISESTASI JA PALAUTTEESTASI!

LIITE 10: Palautekyselylomake lapsille

PALAUTELOMAKE LAPSILLE:

Mielestäni mukavimmat toimintapisteeet olivat (YMPYRÖI KOLME MUKAVINTA)

Ruokailu

Kirkkohetki

Puhallustikka

Askartelu

Uukuniemi tietokilpailu

Tietokone"pelit"

Raamatun painon/
Karkkien määrän arviointi

Kasvintunnistus/
Puunpituuden arviointi

Nokipannukahvit

Piirakanpaisto

Paloauto/ sammutusharjoitus

Ulkopelit/leikit

PIIRRÄ MITÄ HALUAISIT TEHDÄ SEURAAVASSA TAPAHTUMASSA